

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 3

Ročník LX

Květen/červen

Number 3

Volume LX

May/June

2012

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

XX

Print Post Approved PP 239732-00003

XX

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

Byl první máj...

OBSAH

Slovo starosty a pokladníka	6
Valná hromada Sokola Sydney	7
České vysílání SBS	7
Ohlasy čtenářů	7
150. výročí Sokola	8
Zprávy z konsulátu ČR	11
Žalov	12
Letem světem	12
My first steps in Australia	14
Poselství Velkomoravské říše	17
Greens have got us tilting...	18
Ross Greenwood's comment	19
Kino Ponrepo	21
Hádkový koutek	22
Humor	23
Václav Havel – eseje, procesy...	24
Úspěch	29
Problem of Islamist violence	30
Česká příjmení	31
Perly a perličky	36
Pátrání po příbuzném	40
Opojná vidina kyselého zelí	41
Z tajů krás české řeči	44

VĚSTNÍK

Dvouměsíčník Sokola Sydney.
Obsah publikovaných článků
nemusí být totožný s názory
redakce. Výhradně si právo
články upravit.

Redakční rada:
B Šindler, P Čermák,
M. Daňková
Telefon redakce:
02 9981 4765

Email:
petevasyd@hotmail.com
Věstník se též nachází na
internetové stránce
www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:
4. 7. 2012
(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)

Z PERA STAROSTY

Vážení sokolové, sestry, bratři!

Devátého května jsem se vrátil z dovolené v Čechách a na Slovensku, na kterou jsem měl jen pět týdnů. Ale mohu říci, že jsem si to opravdu užil. Počasí mi v Česku prálo, každý den sluníčko a někdy až 30° tepla. A co naši lidé, jak ti tam žijí! To byla hrůza, co jsem tam slyšel. Opravdu každý si jen stěžoval na české politiky, jak jim tam vládnou. Nepadlo o nich ani jedno dobré slovo. Ale tak je to v Evropě všude!

V Brně se nachází museum českého a slovenského exilu, které by měl navštívit každý krajan z Austrálie, když je v Česku. Je skutečně neuvěřitelné, co tam pan Jan Kratochvíl vybudoval. Je to jeho soukromé museum, které se nachází na ulici Štefánikova 22. Návštěvu si je nutno zamluvit na čísle telefonu 603 552 351.

Musím poděkovat bratru Petru Čermákovi za práci, kterou vykonal za mojí nepřítomnosti a za starání se o naši sokolskou budovu.

Nazdar Jan Jelínek

ZPRÁVA POKLADNÍKA

K poděkování, které mi bratr starosta výše vyslovil, musím poznamenat, že se na jeho zaskakování v péči o budovu a provoz Národního domu podstatně podíleli též bratr I. Pšeničný a sestra jednatelka M. Daňková a též jim patří jeho dík.

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Za převod z jiné měny nám banka účtuje 10.50 australských dolarů. Jen poštovné do zahraničí za ročních 6 čísel bylo opět zvýšeno na 28.20 AUD. Prosíme zahraniční odběratele, aby nám laskavě v budoucnu zasílali 30 AUD místo dosavadních 25 AUD, pokud si to ovšem mohou dovolit. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník od 1. 3. 2012 do 30. 4. 2012 celkem \$1,455; fond na údržbu Národního domu \$275. Mnoho díky všem dárcům.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PRÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2012 MĚLY BÝT ZAPLACENY DO 31/1/2012.** Členské legitimace nebo 2012 známky jsou postupně zaslány všem finančním členům.

Věstník: předplatné pro nečleny na kalendářní rok od 1. 1. do 31. 12. 2012. je \$25 v Austrálii a \$30 v zámoří.

Vydání od 1. 3. 2012 do 30. 4. 2012 celkem \$4,917.45, z toho mimořádné \$352.85 za úředně nařízenou úpravu a vybetonování před nouzovým východem z knihovny a \$847 za inspekci 1. fáze úředně nařízených protipožárních opatření.

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd., 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086.** „**SOKOL SYDNEY LTD**“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „**Money Order**“ je teď jediný „**Payee**“ australským bankám přijatelný. Prosíme, používejte jen tento název pro všechny platby. Pokud platíte převodem na účet Sokol Sydney Ltd, B/S/B 112 879 číslo 108349087 zašlete, prosím, vaše jméno, datum a účel platby na email petevasyd@hotmail.com.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1. 7. 2011 do 31. 12. 2011:

Trefný J	25	Jarošová Stejskal B Dr	50	Halásková J	30
Tůma M	25	Šindler B	25	Hartman K	25
Jedovnická J	25	Krauss J	100	Müllerová J	25
Hrabica F	25	Lukáš F	25	Háberová Z	15
Flossman B	70	Pova K	50	Holovský M	25
Řehák J	40	Gerzaničová H Dr	200	Šťastná E	25
Hanzal S	50	Vnenková L	25	Nevečeřal P	50
Kovář V	25	Hlaváčová H	100	Šimková M	35
Eliáš K A Dr	25	Hercok A	25	Šárka B	150
Grotte F&Z	70	Lokšanová A	25	Svoboda V	25
Pohl A	25	Romanová M Dr	25	Vincenc A	75
Štefánek M	35	Prescott A&L	10	Gajdošíková M	75
Hanzal O	25	Sedláčková M	25	Vosoba B	25

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

Valná hromada Sokola Sydney

se konala 1. dubna 2012 v Národním domě ve Frenchs Forest. Pro funkční období 2012 – 2013 byli zvoleni tito ředitelé, činovníci a členové výboru: **Ředitelé:** Jan Jelínek, starosta, hospodář a držitel licence pro prodej alkoholických nápojů; Edita Berntsenová, místostarostka; Maria Daňková, jednatelka a matrikářka; Petr Čermák, pokladník; Ray Černý, vzdělavatel a knihovník; Mirek Farský, náčelník; Eva Čermáková, náčelnice.

Členové výboru: Václav Novák, Marta Nováková, Pavel Kohout, Mirka Felbingerová, Jan Henkel, Jaromír Pomej, František Newman a Pavel Krása.

Starosta župy: Jiří Jelínek

Representantka canberské pobočky: Zora Kašpárková.

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ

Protože hrozí radikální omezení, ne-li přímo zrušení českého vysílání SBS, bylo by dobře, kdyby jak naši čtenáři, tak i jejich přátelé napsali a odeslali dopis zhruba tohoto obsahu:

The General Manager of SBS

Locked Bag 028

Crows Nest NSW 1585

Dear Sir/Madam,

Matter: Czech broadcasting

I have heard that the SBS is considering the possibility of restricting or even completely cancelling the broadcasting in Czech language. I hope that it is only a rumour. It would deprive Australian Czechs, especially the seniors, of being able to listen to a broadcast in their language to which they were accustomed for a very long period of time. How could SBS even think of restricting the Czech broadcasts after our enjoying them for so many years?!

I hope that the SBS will maintain the Czech broadcasting in future without any restrictions.

This letter should then contain your signature, and your full address.

Ohlasy čtenářů Věstníku

... přikládám šek na \$30 a děkuji za zasílání Věstníku, který si vždy s potěšením přečtu.

S pozdravem Julie Halašková Chatswood NSW

Nazdar bratři, sestry, moji Sokolové!

Zdravím Vás srdečně. Jsem stále velmi činná v hudbě. Mimo orchestru hraji každý pátek sólově v Parramatta Lunch Time (Town Hall). Koncerty začínám a končím naší hymnou.

Nazdar Miluška Šimková Glenmore Park NSW

Sestry a bratři,

Děkuji za pravidelné zasílání Věstníku. Zajímavé a poučné! Jsem už 93 letý „dědek“. V loňském roce jsem rezignoval na starostu TJ Sokol Jeseník. ... Jsem členem od 8 let a prošel jsem celou řadou funkcí. ... Po resignaci na starostu TJ i v mém věku maximálním úsilím pomáhám na úseku vzdělavatelském k úspěchu nejen 150 výročí

Sokola, ale pokud se toho dožiji i XV. Všesokolského sletu – vždyť jsem nacvičoval a nakonec i vystoupil na 4 sletech na Strahově. Tolik stručně o Sokolu „dědkovi“ – nezmarovi! Jinak doufám, že vás bude na sletu „kupa“. ...

Se sokolským pozdravem Zdar 150. Výročí Sokola, Zdar XV. Všesokolskému sletu 2012!
Váš věrný Sokol Stanislav Malcher Jeseník

Vážená redakce Věstníku,
děkuji Vám za zaslání. Dávám různé Vaše články číst svým známým a to udělám vždy fotokopii. (Dále pisatelka poukazuje na mylný „Obsah“ Věstníku leden/únor – byl tam omylem ponechán „Obsah“ z jednoho z předešlých čísel. Redakce Věstníku.) ... Zasilám některé z mých překladů Banjo Pattersona, jeho balady zde vydali v knížce, kde jsou proti sobě básně v „zrcadlové“ formě takže každý verš i řádek je možno srovnat jak obsahově tak i v rýmu. Myslela jsem, že by se možná ty a tam pro Váš Věstník něco hodilo. Dále příkládám šek na zaplacení poštovního i malý příspěvek. Přeji Vám hodně úspěchů a těším se na Váš Věstník.

S pozdravem z Plzně Hana Gerzaničová

Milada Miříčková

Slavnostní zasedání u příležitosti 150. letého výročí založení Sokola

se konalo dne 10. března 2012 ve Velké aule pražského Karolina, které vévodí socha zakladatele univerzity Karla IV.

Jako první pozdravil všechny přítomné hosty br. Dr. Jan Králík, vzdělavatel Sokola Toušeň a zároveň uvítal a představil všechny čestné hosty: rektora Pražské Univerzity Karlovy, předsednictvo České obce sokolské, ministra obrany ČR, předsedkyni Poslanecké sněmovny ČR, předsedu Senátu ČR, starostu Zahraniční obce sokolské, čestného předsedu Čs. obce legionářské a zároveň čestného starostu Sokola Toušeň, arcibiskupa pražského, předsedu Českého olympijského výbor aj.

Po zaznění slavnostní znělky Sukovy skladby „V nový život“ vpochodovali do sálu vlajkonoši s historickými prapory, které byly pozdraveny povstáním všech přítomných.

Ve své uvítací řeči zdůraznil rektor pražské Karlovy university Prof. Václav Hampl význam tělesné výchovy zejména pro mládež a připomněl Tyršovy zásluhy o vyrovnání spojení činnosti tělesné a duševní.

Starostka ČOS sestra Ing. Moučková přivítala všechny přítomné hosty a vyzvala je, aby povstáním a minutou ticha uctili památku všech členů Sokola, kteří obětovali svůj život za své demokratické ideály v boji proti jejich nepřátelům. Ve svém dalším projevu stručně nastínila dějiny sokolské organizace a její úkoly od začátku vzniku Sokola až po dnešní dobu. S politováním přiznala, že 40 let přerušování činnosti Sokola v Československu přispělo k tomu, že dnešní mladá generace je s těmito úkoly ještě málo obeznána, přestože cvičitelky a cvičitelé se starají o všestrannou výchovu cvičenců ve smyslu Tyršových myšlenek.

ČOS spolupracuje s ostatními tělocvičnými organizacemi v České republice i s mezinárodními a jeho členové už získali mnoho cen na mezinárodních závodech. Vyvrcholením sokolské činnosti jsou tradiční sokolské slety, které se po roce 1989 konají zase v Praze. Po dobu 40 let se mohly konat pouze v městech západní Evropy, kde se o udržení této sletové tradice a sokolské myšlenky zasloužily zahraniční sokolské jednoty, spojené pod názvem Ustředí československého sokolstva v zahraničí. Tyto jednoty byly na všech 5 kontinentech založeny často krátce po vzniku Československého sokolstva v předminulém století. Sestra Moučková ocenila činnost zahraničních jednot, které jsou nyní sdruženy pod názvem Svaz světového sokolstva.

V další části svého projevu se sestra starostka dotkla také hlavních problémů posledních let, které ztěžují současnou sokolskou aktivitu – potíží s restitucemi a financování všech nákladů, potřebných k provozu tělocvičen atd. Vyjádřila ale naději, že tyto potíže Sokol i nadále zvládne, protože jeho mravní hodnoty nakonec přežily i těžké doby posledních 150 let. Pracovní týmy v sokolovnách se skládají z dobrovolníků i profesionálů, počet členů Sokola v republice je 180 000 a jejich činnost je založena na naprosté dobrovolnosti.

V závěru svého projevu vyslovila sestra Moučková pozvání na XV. Všesokolský slet, který se bude konat v Praze od 1. do 6. července jakožto vyvrcholení oslav 150. letého výročí založení Sokola.

Po projevu sestry Moučkové přečetl br. Králík zdravici prezidenta ČR, Dr. Václava Klause, ve které prezident zdůraznil význam Sokolstva pro nejen tělesnou a duševní, ale i mravní výchovu českého národa od samého vzniku organizace.

Předseda senátu ČR, pan Milan Štěch uvedl ve své zdravici přehled činnosti Sokola a ocenil jeho výchovu k vytrvalosti. Tato vytrvalost pomohla Sokolu překonat překážky, které se postavily do cesty během jeho trvání.

Předsedkyně Poslanecké sněmovny ČR, paní Miroslava Němcová srdečně poděkovala za pozvání k dnešnímu zasedání a ocenila Tyršovy ideály, které dodnes neztratily svoji platnost. Zároveň podala stručný, ale velice zajímavý přehled o době, kdy Miroslav Tyrš a jeho blízcí spolupracovníci začínali tyto ideály uplatňovat v české veřejnosti. Svoji zdravici zakončila přáním mnoha úspěchů v budoucnosti.

Ministr obrany ČR, dr. Alexander Vondra pozdravil všechny jménem vlády ČR a České armády a poukázal na historické propojení sokolské organizace a československé armády. Zdůraznil vliv sokolské výchovy na bojovou morálku legionářů v I. světové válce, na odboj sokolských organizací proti nacizmu během II. světové války a neohrožený postoj většiny Sokolů vůči komunistické totalitě. Podtrhl i vliv dějinných událostí na dnešní armádu a vyslovil naději pro spolupráci Sokola a české armády v budoucnosti.

Předseda českého olympijského výboru doc. dr. J. Dokulil ve své zdravici se věnoval zamyšlení nad tím, jak starořecká olympijská tradice inspirovala Tyrše k jeho základní myšlence kalokagathie – tj. uskutečnění spojení duševní, tělesné a mravní harmonie. Zároveň informoval o tom, jak Sokol vždy podporoval české olympijské hnutí a vyjmenoval několik členů Sokola, kteří zvítězili při olympijských hrách v minulosti.

Zdravici za Zahraniční obec sokolskou pronesl starosta ZOS br. Dr. Tomáš Frey-Materna. Poděkoval členům ČOS za pozvání nejen k dnešnímu zasedání, ale i k účasti na letošním sletu. Tato účast je vždy velikým zážitkem pro zahraniční sokolstvo, které mnoho desetiletí mohlo pořádat svoje slety jen mimo území Československa a udržovalo jejich tradici. Ale sokolská myšlenka obstála po mnoha zkouškách v dějinách a udržela si svůj význam i dnes, 150 let po svém založení.

Jako následující pronesl svoji zdravici čestný starosta Sokola Toušeň br. Generál Sedláček. Ve své současné funkci čestného předsedy Čs. obce legionářské informoval tento více než 90-tiletý pamětník o událostech, které naše i mladší generace znají pouze z knih. Vyprávěl o cílech a myšlenkách, které pomáhaly utvářet charakter

členů Sokola za jeho mládí, o sletech v I. Československé republice, o mobilizaci v roce 1938, o sletu v roce 1948. Velice skromně se zmínil o své odbojové činnosti proti nacizmu za II. světové války a perzekuci své i ostatních spolubojovníků za komunistické diktatury. Za zmínku stojí hlavně to, že při otrocké práci v uranových dolech vězňům, kteří i za těchto nelidských podmínek založili v r. 1956 ilegální sokolskou jednotu, dodávala síly Tyršova myšlenka. Vyslovil politování, že dlouhých 40 let zákazu Sokola v Československu se projevilo hlavně úbytkem vedoucích cvičitelů, ale projevil naději, že i s tímto problémem se Sokol v budoucnosti vypořádá a popřál všem mnoho vytrvalosti pro budoucnost.

Po br. Sedláčkovi ocenil význam Tyršových ideálů především pro mravní výchovu ve své řeči pražský arcibiskup, kardinál Duka. Na závěr vyslovil přání, aby činnost dnešního Sokola byla v budoucnost provázena stejným zdarem a požehnáním jako ta, která začala před 150 lety.

Všechny projevy uzavřel rektor Karlovy university krátkou řečí, ve které srovnal hodnoty akademických a sokolských ideálů a zdůraznil symbolický význam dnešního setkání na historické půdě centra české vzdělanosti. Vyslovil svoji radost, že se uskutečnilo 150. leté jubileum založení organizace, která byla vždy pokládána za hnutí charakterních lidí a přání, aby její základní myšlenka zůstala i nadále zachována.

Po projevu Jeho Magnificence převzala sestra Moučková čestnou cenu Evropské unie umění.

Následoval přednes dvou sokolských písní „Jdou sokolské šiky, jdou“ a „Hoj vzhůru, pestrý sokole“, zazpívaných sbory „Gaudium“ z Prahy a „J. Foerster“ z Jihlavy.

V závěrečném projevu vyslovila sestra Moučková poděkování rektorovi Karlovy University a zasedání bylo ukončeno slavnostní fanfárou.

A socialist is someone who has nothing and wants to share it with everyone else.

MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2012 VĚSTNÍK \$25?

MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?

*****

**SOBOTNÍ VOLEJBAL-SATURDAY VOLLEYBALL
ČERVEN-JUNE 9. & 23.**

VOLEJTE MARTU – RING MARTA 9130 6781

*****

**Advokátní kancelář v Praze poskytuje
právní pomoc v České republice**

Kontakt: e-mail: astara@astara.cz

Žalov.

S opožděním se dovídáme, že naše dlouholetá čtenářka **Dobromila Siegllová** nás navždy opustila v únoru tohoto roku v požehnaném věku 92 let. Se svým již dříve zesnulým manželem byli vidáni po mnoho let na zábavách naší sokolské jednoty. Zanechává dcery Janu a Olgu a syna Petra, kterým tímto vyslovujeme upřímnou soustrast.

LETEM SVĚTEM

Své únorové vydání zahajuje anglicky tištěný **American Sokol** těmito nabádavými větami: The mission of the American Sokol is to provide fitness and community for individuals and families through physical, educational, cultural and social programs... Když si potom prohlédnete na předposlední stránce sloupek "Mark your calendar" dovíte se datově podrobnosti chystaných událostí v amerických jednotách v únoru, v březnu a v dubnu tohoto roku, a uctivě smeknete klobouk před tou rozmanitostí... Jako žena klobouk nesmeknete, pokynete ale hlavou v němém úžasu.

Co do objemu nepředčí ovšem publikaci americkou se svými hubeňounkými čtyřmi stráněčkami lednové vydání pařížských sokolů, **Sokol de Paris**. Uvidíte však na oněch jeho chudounkých stráněčkách krásné barevné fotografie ze sokolských zájezdů do Versailles, na oblíbené výletní místo francouzských bratří a sester – na sokolskou louku v Gournay, a dovíte se, že pařížského maratonského běhu se minulý rok zúčastnil i jeden z členů pařížské jednoty.

Naopak ale **canberská** březno-dubnová **Beseda**, opět ve vydání žluťoulinkém, a se svým oblíbeným obrazem moravského hradu Pernštejna, svým bohatým obsahem svědčí o zdárném vývoji tamního krajanského slovensko-českého souručenství. O tom svědčí i hojnost zaznamenaných členských příspěvků, a o tamním krajanském životě se poučíte i z velkého počtu uveřejněných snímků. Najdete opět i stránku comic strips Davida Gottwalda – znovu ale v té souvislosti pokorně a s bílým praporem vzdání doznávám, nemohu jednoduše nepoznamenat a nedoznat, že mi uniká jejich smysl, možná nám stařešinům záměrně utajovaný a dokonale utajený. Co nám hledačům smyslu těmi kresbami asi hodlá autor sdělit?

Západoaustralský Klokan je, jak víme, veden dvojjazyčně, jak o tom opět svědčí jeho únorové vydání. Nechybí tam ani již tradiční „osemsmerovka“, ani veselá kopa slovenských vtipů. Najdete tam mezi „Recepty“ český recept na Ovocný koláč s posýpkou, i recept slovenský na Rýchly ananasovo-kokosový koláč. Spolu s českými čtenáři potřásám obdivně hlavou nad tím „rýchly“, proč ne rychlý? Raději však rychle zmlknu...

Březnový **melbournský** sokolský list **KVART** má na své titulní stránce k uctění výročí jeho narozenin zdařilou a důstojnou fotografii prezidenta T. G. Masaryka. Přináší také nadšenou zprávu o melbournském večeru v sokolském národním domě s českou kytaristkou Lenkou Filipovou, v níž autorka Zuzana Vasitch uvádí, že „...Každý si přišel na své. Lenka zpívala nejenom česky, ale i anglicky, latinsky, galsky a francouzsky... Téměř jako by se ten večer prodávalo štěstí...“

Český zahraniční časopis, únorový **nový Polygon**, je zcela ve znamení vzpomínek na dva velké a nedávno zemřelé Čechy, Václava Havla a Josefa Škvoreckého. Na titulní stránce nacházíme snímek Havlův, na zadní straně fotografii portrétu ze štetce rodinné přítelkyně Škvordů Marie Gabánkové... Vzpomínáním na zesnulého prezidenta se například přiznává – v nyní uveřejněné první části – k problematice jeho odkazu i jeho častý kritik Milan Hulík, z jehož řádek se dovídáme, že se s Havlem osobně poznal již v roce 1963 v divadle Na Zábradlí. „...Vzpomínka se však začala měnit v dosud největší otázku mého života, když jsem viděl v televizi ten nekonečný proud lidí za autem s jeho rakví. Zemřel otec národa, jeho intelektuální

guru, či zemřelo jeho svědomí? Nezemřel také prezident, kterému se stále více vyčítá, že svojí vstřícností ke komunistům a odpuštěním jejich hříchů za jejich oběti zavinil jejich další nástup, tentokrát nikoli v Únoru, ale po listopadu?...“, ptá se Hulík. Zasluhami a odkazem Václava Havla se ve svých úvahách zabývá několik dopisovatelů, a několik dopisovatelů se také zamýšlí nad životem a prací spisovatele a vydavatele Josefa Škvoreckého, mezi nimi i náš australský autor Stanislav Moc. Škvorecký, sám autor několika stěžejních literárních děl českého písemnictví, se se svou manželkou Zdenou Salivarovou ve svém exilovém útulku v kanadském Torontu zasloužil o vydávání prací českých exilových spisovatelů, a jeho nakladatelství „68 Publishers“ se v době neslavné Husákovy normalizace stalo útočištěm autorů, jejichž práce byly na bolševickém indexu. V republice kolovaly „samizdaty“, v exilu vydávalo doma zakázané literární plody pohotové nakladatelství manželů Škvoreckých. V článku „Skromný velikán Josef Škvorecký“ píše Ota Ulč: „...Josef a Zdena byli nejen spisovatelé, ale i nakladatelé. V době totalitního temna se z exilu pokoušeli o téměř nemožné: českou literaturu, v domácím prostředí škrcenou, snažit se udržovat nad vodou. Za takové zásluhy si zaslouží medaile velikosti posvícenských koláčů...“. Náš australský Jaroslav Kovaříček pronáší v souvislosti s odchodem oněch dvou velkých Čechů ve své stati „Zamyšlení“ tato pozoruhodná a nabádavá slova namířená na chartistické kumpány Václava Havla: „...Také by bylo zajímavé vědět, proč se tolika českým disidentům nepříčilo stýkat se s komunisty, ale exil jim pod nos nešel. Možná to bude tím, že většina exulantů by trvala na řádné demokratické přeměně a ten postkomunistický neřád by nebyla ochotna tolerovat...“. – Nu, toto vydání Polygonu opět skýtá pastvu pro každého ze svých náročných čtenářů! Ale rád bych ještě poukázal na užitečnou znamenitost dvouměsíčního přehledného výčtu významných dění v České republice nebo jí se týkající, uveřejňovaného systematicky vždy na počátku každého vydání – a i toto únorové vydání Polygonu takového výčtu samozřejmě nepostrádá.

Únorové **Vídeňské Svobodné Listy** přináší zajímavý článek rakouské bohemistky Gertrudy Zandové pod provokativním titulkem „Božena Němcová je předchůdkyně undergroundu“, a znovu se z něho dovídáme i to, že na vídeňské universitě se pěstoval obor bohemistiky v širším rámci slavistiky již od roku 1849. Když uvážíme, že v té době se český jazyk v Čechách teprve počínal dopracovávat své někdejší vysoké úrovni do té doby dosud znovu nedostoupené, musíme – třeba dnes už jen dodatečně - vyslovit vídeňské universitě zasloužený obdiv její tehdejší snahy. Vždyť v Čechách samých se v té době český jazyk ještě ani zcela neprobral ze své dlouhé dřimoty! – Bohatě fotografiemi vyzdobené další únorové vydání VSL dokumentuje „masopustní reje v české Vídni“, včetně dětského maškarního plesu a „masopustu s omladinou“. Dovídáme se i to, že v České republice byl již teď zahájen proces vybírání a představování kandidátů na přímé prezidentské volby v roce 2013, ačkoliv není ještě zcela jisto, zda se včas podaří stihnout celý postup spojený se změnou systému prezidentské volby. – Opět velmi bohatě ilustrované březnové vydání VSL vzpomíná výročí úmrtí v roce 1912 legendárního kapelníka klasické české dechovky Františka Kmocha, který se už nedožil vzniku samostatné republiky. Noviny podtrhují, že Kmochova kapela doprovázela cvičení sokolů na šesti sletech... V tomtéž vydání se dočítáme i několik zajímavostí ze života komika Vlasty Buriana. Například to, že se narodil v Liberci v rodině krejčího; že také v mládí působil jako brankář pražské Sparty; že ho jako komika „objevil“ písničkář Karel Hašler, a že vlastní divadlo si založil v Praze v roce 1925. Že natočil čtyři němé filmy, kromě celé řady filmů zvukových; že jeho manželství bylo sice bezdětné, že měl ale nemanželskou dceru, a potom i vnuka, otce dvou svých pravnoučat... Co se tak člověk z té Vídně o českém životě nedozví!

Prosincový **zVěstník mnichovského Sokola** nám připomíná důležitá kulatá sokolská výročí tohoto kalendářního roku. V roce 1822 se narodil Jindřich Fügner, o deset let později roku 1932 pak jeho budoucí zeť Miroslav Tyrš, v únoru 1862 byl založen v Praze Sokol, o dalších dvacet let později se roku 1882 konal v Praze první všesokolský slet – a roku 1892 vznikla v Mnichově první sokolská jednota pod jménem „Slovan“.

Poslední a „nenaměšicované“ vydání **Čechoustralana** vyniká především nápadnou barevnou souladností své titulní stránky. Nenese sice označení měsíce svého vzniku, je ale náležitě pojmenováno informací „PODZIM/JARO 2012“ – a to je dosvědčení o tom, že paní vydavatelka dobře ví o odlišnosti ročních období na jižní a severní

polokouli. A hned zatepla zde musím oznámit svůj radostný objev českého novotvaru – a dokonce novotvaru češtiny „zahraniční“, pravděpodobně mladočeskoaustralské! Nu, prozrazuji, že ten novotvar je „piár“. Piár? Ano, nic jiného nežli piár. To slovo použila na šesté stránce tohoto Čechoaustralana Jana Benešová, když ve svém článku „Česko-slovenský sen v Austrálii“ ocitovala jistého třiatřicetiletého Marka. Rozhodně by nikdo z čtenářů nad šedesát jar neuhádl, co ten „piár“ znamená. Prozrazuji to tu jako absolutní českou tvaroslovnou sensaci. Je to prostě PR – permanent residency! Požádat o piára znamená požádat v Austrálii o permanentní rezidenci! Milému Markovi i Janě Benešové tedy třikrát to nejhřmotnější hurá!!! – Samozřejmě, toto vydání Čechoaustralana je plno i jiných zajímavostí a aktualit, kde jen ale začít, do které z jeho kapes sáhnout? Slova vydavatelky Barbary Semenové v jejím článku o Václavu Havlovi „Obtisk Václava Havla“ bych podepsal tak jak jsou uvedena – snad až na to, že mezi nimi nenacházím zmínku o Havlově opominutí usilovat o spravedlivé potrestání viníků. To bylo možná jeho nejvýznamnějším opominutím. Jen opominutím? Na druhé straně bych soudil, že přímý zákaz komunistické strany by možná vedl jen k nějakému podzemnímu hnutí bláznů. Potrestat provinilce a nařídít navrácení ukradeného majetku, to ovšem ano... Ještě snad i slovíčko, k onomu článku Jany Benešové nahoře dotčeném. Hovoří v něm také o tom, že „Austrálie má pro Čechy zvláštní kouzlo“ – a po svém tříměsíčním pobytu v Austrálii s nadšením tvrdí, že Sydney je bezesporu jedním „z nekrásnějších měst světa“. Jak jen bychom mohli nesouhlasit?

Jistě nemusím znovu opakovat, že prolétávat českými zahraničními novinami je nadmíru zajímavou a poučnou činností. Škoda jen, že tu není nic z Jižní Ameriky, z Ukrajiny, z Ruska, Chorvatska, Srbska a mnoha a mnoha dalších zemí...

Českými zahraničními, a především českoaustralskými publikacemi, se opět s potěšením probíral Bořek Šindler.

MY FIRST STEPS IN AUSTRALIA MOJE PRVNÍ KROKY V AUSTRÁLII

FROM LOLLIPOPS TO FLEAS (2) *Marcela Čechová (Translation Petr Čermák)*

I recollect how for the first money we earned we did not buy a television, but land, 16 beautiful flat acres not far from the sea on the Mornington Peninsula. It cost a 10 dollar deposit and five years of instalments with a low percentage interest rate which we could afford, because all the money earned by my husband went straight to the bank. After work and on the weekends we started to build a house with our own hands and because in the basic building works we did not have any water connected as yet, we drove every day after work to have a swim at Mornington. There on the beach we met Aussies, who entertained themselves in a way unknown to us: they had a long net, one of them walked through the water, the other one along the beach and before they walked some 100 metres their net was full of fish. No worries about the dinner and a lot of fun as well. We who had to turn over in our palm every cent we earned ten times could not stop watching it. Right away we also bought a net and hurrah for the hunt after work. Altogether we did this about five times and then the Australians elected the Labor party to Government headed by Mr Whitlam. One of the first decisions of the socialists was a ban on the use of nets on the sea shore. It was the end of our gourmet dinners. We did not have time to sit on the beach with a fishing rod.

Immediately after landing in Australia we went through a two-week English language “cram” course and then we were going to the evening English course (all FREE) in the local school where a pleasant male teacher whom we nicknamed Mr Crocodile explained that there was a big difference if we order a shit in the timber yard intending to get a sheet which to us was pronounced almost the same way. I also learned that I ought not to slap my son when he claimed that the teacher was telling the class about Beethoven or even about some Eugene Onegin (The English pronunciation of those names sounding like mockery to the Czechs). It took me some time before the penny dropped – I will have to abandon my dreams of working in the media for I will never get rid of my blood curling accent. The vocal chords of a child,

as the doctors say, lose their modulation capability after attaining the age of 7 years and we came to Australia already at Christ's age of 33 and 34 years old. Straight after the first sentence enunciated by me people always ask me where was I born and then they utter with a smile "How lovely is your accent" and eventually also "How is Mr Tito these days?" The typical Australian knows absolutely nothing about politics, because he is not interested in it, his knowledge of geography is rather poor (in our first English course the teachers asked us where Bosphorus and Dardanelles were situated, as they never learned it at school) and his general knowledge of history is limited to the First Fleet, Captain Cook and bushranger Ned Kelly, but nothing much else. The situation of course is much better today, because people gain a lot of knowledge from Google and various television competitions.

How can a new migrant such as me acquire a good job in Australia? Certainly not by looking at professional job offers in the Saturday Age – it soon became clear to me. Instead I went to make lollipops in the garage of a certain Australian in my neighbourhood. Why not, I loved lollipops as a child and my mum always bought me one at the St Mathew's funfair. It was very interesting work and quite well paid, I earned 24 to 27 dollars. Per week. 19 dollars went for rent and I had to cook from the remainder. But altogether it was better than in Bohemia, the food was cheap. Whole pig's head was fifty cents, the same for a gallon of fresh milk; the farmers were giving away a whole tray of 30 eggs for under a dollar and a gallon – not a litre! – of petrol was 28 cents. When we commenced farming after a time, they delivered petrol for us right to the backyard and still gave us farmers' discount.

In the garage of our lollipop manufacture stood a big metal clad table, on the garage wall was affixed a great iron hook, on the floor there was a vat for mixing of the sugar dough. Apart from me, there was also employed in our confectionery "factory" a young lass and a bloke, a sporty looking muscle man. When the dough was mixed into a dense mass, he grabbed the whole chunk weighing about 5 kilos and tossed it with both hands at the hook. On hitting the hook the dough squished and parted in two halves. He caught them and hurled them again with both hands against the hook. When he repeated this procedure about fifty times, the sweat was dripping from him straight into the lollipops, but the dough was shiny and pliant and my girl colleague and me were cutting it to little bits on the table and created lollipops with our sweaty palms (the air conditioning was nonexistent in the garage), spiked them on a stick and wrapped them in coloured paper. It looked very pretty, but I have to confess that from the time I saw how the sweat dripped from that bloke into the lollipop dough I haven't put a lollipop in my mouth. I was rather more pleased that we were also making coconut lamingtons; I just love coconut. Of course I was quite ignorant of the fact that those black little bits in the white shredded coconut that looked like some exotic spice were in reality... yes, mice droppings. Although our "factory" had only a solitary tiny window equipped with a screen and the garage door was not opened all day long, the rats found their way in anyway. Fortunately I did not have to fear that my teeth would rot from all those sweets because one beautiful day the health inspector turned up and immediately closed the whole production line. I was out of work.

The post February 1948 exiles were automatically ordered to undertake allocated work after arrival in Australia, for example harvesting sugar cane, what was rather unpleasant toil. We, the 1968 exiles could choose. Great progress! I tried to astound the lady boss in the local library by my knowledge of literature and basics of librarianship that I gained during my studies of journalism at the Charles' University in Prague, but as soon as I opened my mouth the Australian lady despaired of my ghastly accent and recommended I look for some other work, manual labour if possible. Not far from us fortunately there was a factory of the firm Lucas, making automotive parts. I applied and when they invited me for an interview it transpired that they needed someone who would perform quality control at the end of motor distributor production line. They asked if I had any experience in this type of work. By then I was a cunning and brazen warrior so I declared without hesitation and with a smile, yes! Of course! Only back in Bohemia we had quite different machinery, so if they could kindly train me...

And so I sat at the end of the line and checked the quality of the products. A whole day, a whole year, with breaks for the toilet and lunch. In those precious moments of

respite I quickly scratched on a piece of paper contributions for the Voice of Home (a Czech language newspaper) lest I utterly lose my marbles from that production line work monotony. I also sang to myself – you would not believe how Czech, Slovak and Moravian songs manage to maintain one's mental health. For instance just on the theme of a little horse or little dog you find in our national treasure chest at least 30 various ditties. In our songs the most liked fruit are apples and cherries. And what about the love songs and the patriotic ones... Back then the contemporary Australian generation knew only Waltzing Matilda eventually the Beatles, otherwise no real Australian folk songs existed. I pitied the Australians; I perceived it as their great national handicap. Regrettably today I see the same in the generation of my own grandchildren and I feel I too bear a part of guilt for that.

One beautiful day (it was beautiful indeed, but we the women at the factory conveyor belt did not know much about it) the local comrade Australian union rep came to see me. She was, mildly put, unpleasant. She asked me how come I worked at the Lucas factory a whole year and did not become a member of the union yet. I tried to politely explain to her that we escaped from the country of our birth in order not to be forced into a membership of some such quasi communist organisation and that this was the reason I did not intend to become a union member in Australia. For a moment she just stared at me and then threw down the application form in front of me saying she was not done with me and that I best reconsider. The next day our section boss stopped me. It was very unpleasant for him personally, he said, to lose me, as I was a good worker, but if I did not join a union the others would go on strike and he could not afford that.

And so I was out of work for the second time. What now? Yes, to submerge myself into the Saturday's Age again – there was no Centrelink then. And, lo and behold, there was something very promising – a research institute just a few kilometres from us was looking for an animal attendant, a person who would look after the experimental animals. This is a job I have to get come hell or high water! If they accept me I will be able to pull one over the communists and laugh at them even from a distance! Let me explain: my dear mother was determined to make her little daughter into a lady. During the communist era she lost her only son, an intelligent young man with bright prospects, who was her pride and joy and at his 21 years of age had only a tiny step to becoming an engineer. The only one she had left was me, a silly girl and a congenital rebel to boot. The ascent of Klement Gottwald (the first communist president) wiped out all her hopes for my entry to high society, I sabotaged my piano and French lessons and there was no hope for me attending a Swiss finishing school for young ladies. The only thing the communist state allowed was to study an agricultural college. The comrades did not have a clue that it won't hurt me because in my childhood, living in the village with my uncle during the Hitler era this was just what I learned to love. No way would I be a lady. To milk the cows, to care for dogs and kittens, to take geese to pasture, to keep angora rabbits was my greatest desire.

And so I dug out from a drawer my matriculation certificate from an agricultural technical college in the field of grower and breeder as well as documents about my experience in animal husbandry at a government farm and agricultural cooperative and set out to apply for a job in Australian research. I already could keep up quite a decent English conversation and knew faultless replies to technical questions; the whole four-member commission of scientists nodded their heads approvingly, they were tremendously nice. I departed feeling victorious.

And then a letter arrived. They notified me that although I fulfil the requirements they could not accept me as the position was intended for a war veteran and I regrettably was not a war veteran.

Ergo again the factory work. This time it was a factory producing garden hoses. On the concrete base there stood a high stand from which a freshly rubberised hose kept unwinding. It was necessary to watch its quality and wind it up into a circle below. It was easily possible to perform this work while sitting down in comfort but the management was of the opinion that who sits at work is a slacker and so we had to stand up for eight hours a day on our feet on the hard concrete. My legs kept swelling and when I dragged myself home after work – it was almost 3 kilometres on foot and I did not have the use of a car – I thought I would never finish the crawl. At

home it was necessary to cook, clean and so on, put simply it was not a good life. I love Australia and do not complain but not even under communism did I experience such a hard toil.

And then, when all my tears were spent and even had time to dry, another letter from the research institute arrived. They said that they apologised profusely, but on account of me they had to change the regulation regarding the offered position of animal attendant. Now it was no longer for men - war veterans; I could start immediately if I was still interested... (To be continued)

KULTURNÍ POSELSTVÍ VELKOMORAVSKÉ ŘÍŠE

Štěpán Skřivánek

Nemělo by dnes být pochyby o tom, že moudré rozhodnutí velkomoravského knížete Rostislava požádat tehdy mocnou baštu řecké kultury, Konstantinopol, o přispění k rozšíření křesťanství na území jeho rozlehlé říše jazykem srozumitelným jejím obyvatelům, vedlo snad jen k posílení křesťanské nauky, a k vytvoření protiváhy k východofranckým tendencím trvale Velkou Moravu politicky ovládnout. Příchod misionářů z kulturně vyspělé Soluně vyústil i v poselství rozšíření písemné slovesnosti s blahodárným vlivem pro celé české prostředí. Bylo to poselství s důsledky pro české písemnictví vpravdě epochálními, a měli bychom si to znovu připomenout i letos v červenci u příležitosti oslavy svátku světců Cyrila a Metoděje. Nedosti často se v té souvislosti připomíná, že když v devátém století na naše území vyslal východořímský císař Michal III ze Soluně výpravu křesťanských věrozvěstů, byl již v proudu svár mezi Římem a Konstantinopolí. Šlo jednak o spory náboženské a jednak i o politický spor mezi západními dědici římského impéria a jeho východní, řeckou, složkou.

Počátkem července se každoročně zamýšlíme při uctění svátku Cyrila a Metoděje nad obrovským kulturním přínosem, jímž příchod obou těchto křesťanských věrozvěstů oplodnil život našich dávných předků za časů Velkomoravské říše. Nebylo to jen křesťanství jimi šířené v jazyce tam v těch dobách lidem srozumitelném. V takovém jazyce totiž soluňští bratři a jejich četní stoupenci obohatili Rostislavovu říši prvopočátky slovesné kultury a položili tím v našich zemích první základy kultury slovesnosti písemné. Jejich příchod na území pohanské Moravy z oblasti tehdy mocné říše se střediskem v kulturně vyspělé řecké Konstantinopoli znamenal také navázání styku s politickým konkurentem francké říše osobující si právo vykonávat jednostranný vliv v okruhu území vladaře Rostislava. Že k tomu došlo již ve století devátém, a že se to stalo na popud samotného moravského panovníka, zůstane jedinečností českých dějin.

Jedním z písemných pokladů z doby cyrilo-metodějské se stal tak zvaný Proglas. To je naše literární památka nesmírného historického významu. Je to vlastně předmluva k překladu evangelia, a je to dílo psané řečí slovanskou s užitím písmen abecedy glagolické, abecedy zvláště soluňskými věrozvěsty pro Slované vytvořené na podkladě písmen řeckých. Zatímco latina nebyla - a dosud není - vybavena písmeny způsobilými plně vyjádřit všechny tvary slovanských slov, glagolica i později užívaná kyrilica takovými písmeny vybaveny byly, a Proglas glagolicí psaný musil na Velké Moravě působit tehdy přímo senačně. Došlo tak již v devátém století na našem území ku zjevu zcela revolučnímu - revolučnímu v tom nejlepší smyslu slova. Prostí lidé v Evropě, a tedy samozřejmě i u nás, se naučili jakž takž číst až po uplynutí mnoha a mnoha dalších století. Avšak prvním adeptům křesťanského vzdělání na Moravě, kněžím, se ale pomocí Proglasu a jemu podobných literárních výtvorů společenství žáků věrozvěstů skýtala možnost vniknout do křesťanského učení mnohem snadněji než pomocí naprosto jim cize znějící latiny preferované německofranckými šířiteli nového náboženství. Když vezmeme v úvahu, že k překladům bible do angličtiny počalo docházet teprve v době Wycleffově ve čtrnáctém století, a že i celkový překlad bible do češtiny nebo němčiny se datuje až o mnoho dalších století po století devátém, vyvstane nám zásluha soluňských věrozvěstů v ještě výraznějším světle.

Zároveň si také připomeňme, že naše země se již v devátém století počaly zřejmě pohybovat mezi mlýnskými dvěma kameny - západním a východním. Po vyvrácení moci západořímské říše v pátém století opakovanými nájezdy severních germánských barbarů, přetrvala východořímská polovina se skvělým kulturním centrem v řecké Konstantinopoli ještě deset dalších století, než podlehla osudnému vpádu asijských Turků v roce 1453. Naopak Řím vyvrácený v době císaře Justiniána, tedy možná v době největšího rozkvětu východního impéria, byl již jen žalostnou troskou své bývalé slávy. Nelze se tedy nijak podívat nad tím, že velkomoravský kníže Rostislav se v devátém století se svojí prosbou o vyslání věrozvěstů na Moravu obrátil právě na tehdy ještě velmi mocnou řeckou Konstantinopol. Neobrátil se tam tedy asi jen proto, že v okolí Soluně se tehdy hovořilo jazykem Slovanů. Vojenskou mocí franckého císaře Karla Velikého a jeho východofranckých následníků a jejich přímým mocenským vlivem na naše země byl ovšem nakonec dovršen proces přimknutí se českých zemí k západní Evropě, k jejich nespornému konečnému kulturnímu prospěchu. Přesto ale zanechalo kulturní dědictví přinesené k nám v devátém století soluňskými bratry Cyrilem a Metodějem z tehdy vrcholně vyspělého kulturního prostředí řecké sféry v českých dějinách a v českém historickém povědomí hlubokou stopu. Češi byli tak navždy poznamenáni oběma hlavními proudy evropské vzdělanosti raného středověku, a to dodnes zůstává naší dějinnou jedinečností ve Střední Evropě.

Pod vlivem církevního rozkolu a odmítáním řecko-východní části kdysi mocného impéria uznávat papeže za hlavu veškerého křesťanstva, působil Řím po rozvrácení Východomoravské říše na česká knížata v Praze důsledným zdůrazňováním jim ukládané povinnosti nepřiklánět se k řeckým „úchylkářům“. Sázavský klášter, v němž se užívání tradic soluňských věrozvěstů po staletí udržovalo, byl nakonec přece jen zbaven veškerého vlivu, a v době husitských bojů upadl do zapomenutí konečně i zájem Karla IV o odkaz Konstantinopole. Husova úprava českého pravopisu přinesla dokonalou náhradu za pomůcky glagolice/cyrilice při vyjadřování psaného českého jazyka, a konečnou kapitolu o vlivu Konstantinopole dopsalo v polovině patnáctého století její dobytí Turky. Přesto však dodnes zůstává dědictví zanechané soluňskými bratry v živém českém povědomí, čehož nepopiratelným důkazem je i v naší moderní době znovuzdůraznění uctívání svátku Cyrila a Metoděje.

Greens have got us tilting at windmills *James Delingpole*

The Daily Telegraph April 30, 2012

SO you go to see your doctor about an ingrown toenail. And the doctor says: "This is bad. We're going to have to amputate your foot above the ankle."

Do you trust what your doctor says? Or do you ask for a second opinion?

Well, I know what I'd say: "Sounds to me like the remedy is worse than the problem. I mean, an ingrown toenail can be uncomfortable. But does it really justify your crippling me for life?"

"For sure," the doctor might say if he's anything like some of the doctors I know. (One's called Garnaut; one Flannery; and there's one who retired recently called Brown). "We've got to amputate on the precautionary principle. If we don't you might get gangrene."

"Ah, but what's the likelihood of my getting gangrene?" you might ask.

To which Dr Garnaut/Brown/Flannery would no doubt reply: "What are you? Some kind of gangrene denier?"

Perhaps this scenario sounds vaguely familiar. It should because it's just the one Australia is in right now. For "ingrown toenail" read "climate change." For "amputation" read "carbon tax". On July 1, you're going to cripple your economy and cause yourselves huge pain for no gain whatsoever.

Even if Australia went further - and did the equivalent of cutting all its arms and legs off and stopped producing carbon dioxide completely - the result would be a decrease in world temperatures of 0.0154C by 2050. So why in heaven's name are you making this futile gesture?

The answer is that the current debate on climate change (“global warming” as it used to be called before the world stopped warming in about 1989) has rather less to do with scientific rationalism and more with the dogma of religious faith.

Wind farms may be expensive, ugly and environmentally damaging but these bird- and bat-chomping eco-crucifixes serve as a powerful symbolic reminder of mankind's determination to save the planet, even at the expense of ruining the landscape.

Carbon taxes and the replacement of bright, warm incandescent light bulbs with flickery, headache-inducing mercury-filled CFL bulbs are the equivalent of the hair shirts medieval penitents used to wear to atone for their sins.

And “deniers” such as myself, Ian Plimer, Bob Carter and Cardinal Pell are, of course, the heretics who have been anathematised, excommunicated and cast into outer darkness by the true believers of the great global eco-religion.

That word “denier” has always struck me as odd, given that not a single sceptic I have ever met denies the reality of “climate change”. Climate, after all, has been constantly changing, quite naturally, for all 4500 million or so years of our planet's existence.

It's not climate change we sceptics doubt. What we question is (a) the degree to which it is man-made, (b) the extent to which recent climate change is in any way catastrophic or unprecedented, and (c) whether the measures we are taking to stop it are either helpful or desirable.

The answers to these questions, as current evidence suggests, is (a) a tiny bit but nothing to worry about, (b) no, and (c) hell, no.

Yes, it's true that many computer models tell us otherwise. But computer models are only as good as the data that is fed into them – garbage in, garbage out – and so far the dramatic warming predicted by the modellers has not been borne out by observed reality.

Catastrophic man-made climate change is not a proven threat. It's a massive scam from which many vested interests stand to benefit.

When I gave my new book the subtitle “How environmentalists are ruining the planet, destroying the economy, stealing your jobs”, I wasn't exaggerating. Green taxes and regulations really are making us poorer and less free.

That's why, whenever I hear an environmentalist expressing concern for “future generations,” I can't help laughing darkly. A poorer, uglier, more taxed and regulated, job-free future is the very last thing our children need.

James Delingpole is a British journalist and author of Killing The Earth To Save It.

COMMENT FROM ROSS GREENWOOD of Money News

(Financial presenter on Australian morning TV show)

Reality pill needed for Australians

Lesson # 1:

USA today

Why the U.S. was downgraded:

* U.S. Tax revenue:	\$ 2,170,000,000,000
* Fed budget:	\$ 3,820,000,000,000
* New debt:	\$ 1,650,000,000,000
* National debt:	\$14,271,000,000,000
* Recent budget cuts:	\$ 38,500,000,000

Let's now remove 8 zeros and pretend it's a household budget:

* Annual family income:	\$ 21,700
* Money the family spent:	\$ 38,200
* New debt on the credit card:	\$ 16,500
* Outstanding balance on the credit card:	\$142,710
* Total budget cuts:	\$ 385

Got It?????

Lesson # 2:

Here's another way to look at the Debt Ceiling:

Let's say, you come home from work and find there has been a sewer backup in your neighbourhood and your home has sewage all the way up to your ceilings.

What do you think you should do?

Raise the ceilings, or pump out the (ummmm) "effluent"?

Lesson # 3:

Australia today

Right now the Federal Government is at pains to tell everyone - including us the mug-punters and the International Monetary Fund, that it will not exceed its own, self-imposed, borrowing limits.

How much? \$200 billion. And here's a worry.

If you work in a bank's money market operation; or if you are a politician; the millions turn into billions and it rolls off the tip of the tongue a bit too easily, but every dollar that is borrowed, some time, has to be repaid: by you, by me and by the rest of the country.

Just after 5 o'clock tonight I did a bit of math for Jason Morrison (Sydney 2UE radio presenter). But it's so staggering its worth repeating now.

First thought; Gillard, Swan, Wong, before that Rudd, all of the Labor Cabinet, call these temporary borrowings, a temporary deficit.

Remember Those Words: Temporary Deficit.

The total Government debt will end up around \$200 billion.

So here's a very basic calculation. I used a home loan calculator to work it out - it's that simple.

\$200 billion is \$2 hundred thousand million.

The current 10 year Government bond rate is 4.67 per cent. I worked the loan out over a period of 20 years. Now here's where it gets scary - really scary.

The repayments on \$200 billion come to more than one and a quarter billion dollars - every month - for 20 years. It works out that we - as taxpayers - will be repaying \$15.4 billion in interest and principal every year - \$733 for every man woman and child - every year.

The total interest bill over the 20 years is - get this - \$108 billion.

Remember, this is a Government, that just 4 years ago, had NO debt. NO debt.

In fact it had enough money to create the Future Fund, to pay the future liabilities of public servants' superannuation, and it had enough to stick \$20 billion into the Building Australia Fund.

A note was sent to me which explains that the six leading members of the Government, from Ms Gillard down, have a collective work experience of 181 years, but only 13 years in the private sector.

If you take out of those 13 years the number that were spent as trade union lawyers - 11 years - only two years were spent in the private sector.

So out of those 181 years:

- no years spent running their own business
- no years spent starting their own business
- no years spent as a director of a family business or a company
- no years as a director of a public company
- no years in a senior position in a public company
- no years in a senior position in a private company
- no years working in corporate finance
- no years in corporate or business restructuring
- no years working in or with a bank
- no years of experience in the capital markets
- no years in a stock-broking firm
- no years in negotiating debt facilities with banks
- no years running a small business
- no years at the World Bank or IMF or OECD
- no years in Treasury or Finance.

But these people have plunged Australia into unprecedented debt.

Well, in a way you can't blame them. It's clear the electorate did not do their homework, because the Government is there by right.

Ah, but they are Labor and people vote for them because Labor is good for the working family - right???

*Viktor Ponrepo, vlastním jménem Dismas Šlambor (6. 6. 1858 – 4. 12. 1926)
byl český průkopník kinematografie, majitel prvního stálého
kina v Praze v domě U modré štiky v Karlově ulici.*

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v sokolském Národním domě v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

Neděle 24/6/2012 v 14.00 hodin:

RODINA JE ZÁKLAD STÁTU

Nejlepší film roku 2011. Libor, který dosáhl vysokého manažerského postu ve významném finančním ústavu, si řadu let spokojeně žije se svou rodinou v luxusní vile na okraji Prahy. Bezstarostný život ale netrvá věčně a na povrch začnou vyplouvat machinace s penězi klientů. Libor se snaží uniknout před hrozícím vězením a oddálit osvětlení celé situace své nic netušící manželce. Rozhodne se pro útěk, kdy pod záminkou společné dovolené odveze celou rodinu na jižní Moravu. Prchání se stane cestou plnou hledání ztracených vztahů nejen mezi „uprchlíky“, ale také s jejich spolužáky, které náhodou potkávají a kteří žijí své „obyčejné“ životy v okresním městě. Po krátké době ale policie odhaluje další souvislosti včetně místa, kde se rodina nachází, což odstartuje skutečné rodinné drama. Režie: Robert Sedláček Hrají: Igor Chmela, Eva Vrbková, Martin Finger, Monika A. Fingerová, Simona Babčáková, Jiří Vyoralék, Jan Fišar a jiní.

Neděle 22/7/2012 v 14.00 hodin:

NA SAMOTĚ U LESA

Hrdiny jsou manželé Oldřich a Věra Lavičkoví, kteří se svými dětmi Petříkem a Zuzankou odjíždějí do Loukova na chalupu svého známého, inženýra Radíma Žvona. Chtějí také koupit chalupu a vyhlédnou si malebnou chalupu dědy Komárka, který souhlasí, že ji prodá a zatím pronajme Lavičkovým jednu místnost. Lavičkoví se rozhodnou strávit na chalupě dovolenou. Zatímco Olda považuje pobyt na venkově za nejen zdraví prospěšný a děti se spřátelí s dobrosrdečným dědou Komárkem, Věře vadí spousta věcí a tak stále důrazněji naléhá na manžela, aby s dědou promluvil o prodeji. Olda na víkend pozve na chalupu svého kamaráda, lékaře Houdka, který zjistí, že děda je zcela zdravý. Olda pochopí, že dělat si naděje, že tu pan Komárek už dlouho nebude, jsou liché. V zimě však děda přesto onemocní a přes veškeré odmítání jej Houdek pošle do nemocnice. Když se však celá rodina o něco později vypraví do vsi s notářem, aby projednali prodej, najdou dědu opět doma, zdravého a čilého... Režie Jiří Menzel Hrají: Josef Kemr, Zdeněk Svěrák, Daniela Kolářová, Marie Hradilková, Martin Hradilek, Ladislav Smoljak, Naďa Urbánková, Jan Tříska a jiní.

Hádkový koutek

Pan **Richard Toman** shledal „ty s tou motykou“ podezřelé. Ano, chytačka v tom byla, ale jen proto, že to bylo až příliš jednoduché... Nemyslím, že by jeho řešení s rozdělením dorty všechny potěšilo stejně, ale i to oficiální řešení se může vymknout z ruky. Mokrát mu děkuji; vždy se velmi na jeho řešení těším.

Velké překvapení mě čekalo, když jsem ve skupince hráčů mariáše, zorganizovaném bratrem Šindlerem, potkala ekonoma českého původu, **Prof. Jana Kmentu**, autora světoznámé americké učebnice „**Elementy Ekonometrie**“, a on se mi řekl, že nejen čte, ale i řeší mé hádanky...

1. It takes 8 workmen 32 days to dig 16 pits. How long will it take 4 workmen to dig 8 pits of the same size?

Solution: Also 32 days. The catch is that you half the number of the workmen and the number of the pits: so one might also try to half the number of days.

2. The fairest way to slice a cake is for one person to cut and the other person to choose the slice he or she wants. Using this same principle, can you think of a way a number of people could divide the cake fairly?

Solution: Everyone should sit in a circle. Someone cuts a slice and passes it to the person on the right, who may or may not accept it. If not, they pass it to the next person and so on round the circle. If no one has taken it by the time it reaches the start again, the person who cut it must take it. Whoever takes the slice leaves the circle. The process is repeated until everyone has a slice.

3. A woman ate a bunch of grapes over a period of five days. Every day she ate 6 more grapes than the day before. How many grapes did she eat on the first day?

Solution: The woman ate 8 grapes.

Let's count first the additional grapes eaten in five days: $6 + 12 + 18 + 24 = 60$. That leaves 40 grapes eaten over five days in equal numbers; thus 8 per day.

And I must admit here that this question is actually much more trivial without proper algebraic equations; funny that.

Dnešní hádanky:

První dvě hádanky jsou opět z „**Alba čtyřiceti hádkových karet**“ a ponechám je v angličtině. A pozor u první otázky. Není to ta světoznámá hříčka týkající se vynálezce sachů: tu Vám přinesu v příštím čísle.

Ta třetí otázka je z knihy, kterou mi věnoval pan Richard Toman, když jsem si stěžovala, že mi docházejí hádanky. Jmenuje se „**The Great Book of Mind Teasers & Mind Puzzlers**“ a jejím autorem je **George J. Summers**. Je to také ovšem v angličtině a většina z nich zabere více místa: otázky i řešení. Našla jsem v ní však mnoho zajímavých problémů, které Vám v budoucnu předložím, promíchané s hádkami z Alba, kterých mi zbývá už jen několik.

1. How many counters would be needed to cover each square on the chessboard, if you had to place 1 counter on the first square, 2 on the second square, 3 on the third square, and so on?

2. How many distinctly different ways can you colour the faces of a white cube black?

3. My Secret Word

One of the words listed here is my secret word: **AIM DUE MOD OAT TIE**

With this list in front of you, if I were to tell you any one letter of my secret word, then you would be able to tell me the number of vowels in my secret word. Which word is my secret word?

"Já na zlepšení trávení piju pivo, při nechutenství piju bílé víno, při nízkém tlaku červené víno, při vysokém koňak, a když jsem nachlazený, tak si dám slivovici.

"A kdy piješ vodu?"

"Tak takovou chorobu jsem ještě neměl."

Dva chlapi se baví: "Co jsi dostal k výročí svatby?"

"Pojď k oknu... vidíš to krásný modrý BMW?"

"Nooo, je opravdu moc pěkný!"

"Tak v takové barvě jsem dostal tepláky."

Telefonní záznamník babičky a dědečka:

"Dobré jitro... momentálně nejsme doma. Po zaznění zvukového signálu zanechte prosím vzkaz:

- jestliže jste jedno z našich dětí, zmáčkněte 1
- jestliže potřebujete, abychom vám hlídali vaše děti, zmáčkněte dvojku
- potřebujete-li si půjčit naše auto, zmáčkněte trojku
- jestliže potřebujete, abychom vám vyprali a vyžehlili prádlo, zmáčkněte čtyřku
- chcete-li, aby dnes u nás spala vnoučata, zmáčkněte pětku
- jestli chcete, abychom vyzvedli vnoučata ze školy, pak zmáčkněte šestku
- jestliže chcete, abychom uvařili na neděli, zmáčkněte sedmičku
- chcete-li přijít najíst se k nám, zmáčkněte osmičku
- potřebujete-li od nás peníze, zmáčkněte devítku.
- Máte-li v úmyslu pozvat nás na večeři nebo nás vzít do divadla... "ZAČNĚTE HOVORIT!!! POSLOUCHÁME!!!"

Psychopat napustil jedom peníze, ktoré daroval detským domovom. Zomrelo 20 poslancov, 2 starostovia a 1 minister. Dieťa zatiaľ nebolo ohrozené ...

Stretnú sa dvaja. Prvý sa pýta: „Ako tráviš voľný čas?“

„Nijako, nudím sa.“

„Tak sa prihlás k nám do spevokolu. Hráme tam karty, popíjame, zabávame sa s babami...“

„A kedy spievate?“

„Keď sa vraciame domov ...“

Odpovede na otázky pri skúške uchádzača na pracovné miesto v Google Inc, ktorý síce získal 0 bodov zo skúšky, ale napriek tomu bol prijatý:

Počas ktorej bitky zomrel Napoleon? Počas tej poslednej.

Kde bola podpísaná Deklarácia Nezávislosti? Dole na poslednej strane.

Hlavná príčina rozvodu? Svadba.

Hlavná príčina neúspechu? Skúška.

Čo ste nikdy nemal na raňajky? Obed a večeru.

Čo vyzerá ako polka jablka? Druhá polka.

Keď hodíme červený kameň do modrého mora, aký bude? Mokrý.

Ako môže človek vydržať osem dní bez spánku? Bez problémov, veď v noci spí.

Ak budete mať 3 jablká a 4 pomaranče na jednej dlani a 4 jablká a 3 pomaranče na druhej, čo budete mať? Naozaj obrovské dlane.

Osem murárov postavilo múr za 10 hodín, koľko času to zaberie 4 murárom?

Nezaberie žiadny čas, múr už je postavený.

Ako môžeme hodiť vajce na betónový základ tak, aby sme ho nerozbili?

Akokoľvek, vajce v žiadnom prípade nepoškodí betónový základ.

Václav Havel Eseje, procesy, ceny a jeho boty... Milan Hulík

Václav Havel: **Na jedné straně je to dobré,
ale na druhé straně je to rovněž špatné.**

(Josef Škvorecký, Zdena Salivarová: *Samožerbuch, Panorama, Praha, 1991*)

I. část

Václava Havla jsem poznal osobně dne 3. prosince 1963 v divadle Na Zábradlí na Anenském náměstí. Bylo to po premiéře „**Zahradní slavnosti**“, asi před 23. hodinou, seděl ve foyer s náručí plnou květin a stále vstával, když přijímal další a další gratulace. Večer předtím přišla k nám do kouzelného půdního bytu do domu č. 17 na rohu ulice Na Perštýně a Betlemské ulice na večeri teta Ljuba Hermanová, tehdy manželka mého příbuzného arch. J. Dvořáčka, který byt navrhl a postavil a já se jí jako věrný návštěvník „jejího“ divadla, které bylo takřka za rohem, ptal, co dávají nového. Mohl jsem do divadla Na Zábradlí chodit zadarmo, na nějakou židli mě vždy posadili. Tak jsem několikrát viděl její hru „Devět klobouků na Prahu“ a pantomimická představení Ladislava Fialky. „*Zítřka nehrají, má premiéru Vašek, řekla mi. Kdo? Vašek Havel, takovej chytřej a slušnej kluk, dělá u nás kulisáka*“. To mě zaujalo, vzpomněl jsem si, že jsem tam již viděl jeho hru (s Ivanem Vyskočilem) Autostop, tak jsem se šel podívat. Vašek byl opravdu slušný, skromný a ukláněl se stejně plaše, jako prezident později. Na Zábradlí jsem ho zahlédl potom několikrát, z kulisáka se stal brzo dramaturgem a dramatikem a po hře „**Vyrozumění**“ se stal světovým dramatikem. Pro tetu ale ještě před touto proslulostí napsal s Milošem Macourkem recital „Nejlepší rocky paní Hermanové“, ve kterém ve své druhé kariéře zazářila stejně jako předtím, když písničkami doprovázela pantomimu Ladislava Fialky. Tak začínala moje vzpomínka na Václava Havla, kterou jsem začal psát po jeho smrti.

Sic et non.

Vzpomínka se však začala měnit v dosud největší otázku mého života, když jsem viděl v televizi ten nekonečný proud lidí za autem s jeho rakví. Zemřel otec národa, jeho intelektuální guru, či zemřelo jeho svědomí? Nezemřel také prezident, kterému se stále více vyčítá, že svojí vstřícností ke komunistům a odpuštěním jejich hříchů za jejich oběti, zavinil jejich další nástup, tentokrát nikoli v Únoru, ale po listopadu?

„Sic et non“ se jmenuje slavná kniha Petra Abélarda, proslulého filosofa a dialektika 12. století, ve které shromáždil protiklady obsažené v knize knih, v Bibli. Dostal se kvůli ní až před soud inkvizice. Právě název této knihy mně napadl, když jsem začal uvažovat, co vlastně mohu napsat, co smím napsat o prezidentovi, který se zasloužil o návrat svobody a demokracie a možnost svobodně psát, když se sám potýkám s autocensurou. Odcházející velikáni za sebou zanechávají chyby o to menší, oč je více vzpomínaná jejich velikost. Platí to i v případě Václava Havla? Na majestátnosti jeho pohřbu se podíleli nejen zahraniční hosté, ale především tisíce mladých lidí. Co je přivedlo na pohřeb muže, který se postavil proti režimu, který vlastně ani nepoznali? Bezpochyby protest proti současnému demokratickému režimu, který se ocitl v takové krizi, že začal prohrávat svůj boj s mafií a korupcí. Jakou vinu na tom nese sám Václav Havel? Již jednou v našich dějinách odešel politik, jehož zásluhy o stát byly dokonce větší než Václava Havla; muž, o kterém T. G. M. prohlásil, že bez něj bychom neměli republiku. Bez Edvarda Beneše, který, jak se historikové většinou shodují, dvakrát v rozhodující chvíli selhal a „zasloužil“ se tak o stát v opačném gardu, než při jeho vzniku, aby nakonec spoluzavinil nástup zločinného režimu, jehož smutné dědictví pomohl uchovat, jak jsou mnozí přesvědčeni, právě Václav Havel.

Příznávám, že toto je asi pátá verze mé úvahy; u těch předchozích verzí rozeslaných přátelům, se mi dostalo protikladné odezvy. Václava Havla prý nezaslouženě šetřím – jsem příliš kritický a ubližuji mu. Jistě, po náležitém historickém odstupu, po dalších desetiletích se mu dostane objektivnějšího hodnocení, stejně jako Edvardu Benešovi – osobní vzpomínky pozdějším historikům budou k tomu cenným pramenem. Takovou bude i první část mé úvahy.

Slova a dopisy.

V roce 1968 byl Václav Havel již známá osobnost a po vstupu tanků jeho jméno znělo ze Svobodné Evropy a Hlasu Ameriky. I na něj však dolehla normalizace; „*Vaškovi*

došly prachy“, hlásil mi strýc – manžel tety Ljuby, který se s ním střetl v Tuzexu, kde si Vašek kupoval Mercedes. „Když má na mercedes, tak je asi má, ne? Nemá, prý jej koupil za poslední peníze. Za poslední bony, ne? Tak jsem se tehdy dozvěděl, že Václav Havel začal kulit sudý v trutnovském pivovaru. Další informace o jeho dělnické kariéře již vysílala štvavá stanice Svobodná Evropa. Komunistické adjektivum „štvavá“ bylo přiléhavé, protože komunisty opravdu štvála. Za nás všechny, které zase štváli komunisti.

Pak jsem Václava Havla dlouho neviděl. Jednou či dvakrát jsem jej zahlédl z tramvaje, jednou dokonce šel kolem budovy Městského soudu ve Spálené ulici, kam jsem docházel takřka denně jako advokát. Spíše jsem jej četl. V samizdatu, v propašovaných exilových periodických „Svědectví“ a „Listy“ a opakovaně slyšel jeho jméno z ideodiverzních vysílaček.

Jeho eseje, z nichž jsem jako první četl „**Dopis Gustávu Husákovi**“, mě uchvátily. Tohle dokázat napsat a ještě to odeslat, klobouk dolů. Jak je možné, tolikrát jsem si tu otázku kladl a kladu si ji dodnes, že Václav Havel, s formálním vzděláním „jen“ z DAMU, dokázal napsat tak intelektuálně složité a přitom srozumitelné texty? Nejen srozumitelné, ale i ryze české. V jeho filosoficko-politických textech, byť mají jedno téma, zato téma věčné – vztah mezi občany a totalitní mocí, poddaným a vrchností, mě fascinuje z vícera věcí hlavně jedna – Václav Havel se nikde neodvolává na cizí filosofy, necituje s obvyklým klišé, „*jak říká (píše) ten a ten*“ jak to nacházíme např. u filosofa Václava Bělohradského nebo jiných klasiků; Václav Havel nepotřebuje berličku „čím méně známějšího, tím více zkresleného citátu“ nějakého veleducha světa duchovna, nepotřebuje svého Marxe, Engelse, Lenina, Gramsciho, Marcuse či Sartra jako každý intelektuální guru levice; Václav Havel se obešel bez citátů jiných, když dokazoval svoje vyjadřovací schopnosti. Havel si nikdy nehraje na intelektuála, a byť by tisíckrát byl intelektuálem levicovým, ve svém výstižném popisu souboje moci se zdánlivou bezmocí bezmocných, zůstává konzervativním obhájcem základních lidských a politických práv. Jeho eseje na toto téma, „**Děkovný dopis při udělení ceny Erasma Rotterdamského**“, „**Moc bezmocných**“ nebo „**Slovo o slovu**“ zůstanou věčné, i kdyby nakrátko na světě zvítězila navždy svoboda a demokracie nad totalitou a zneužíváním moci. Tyto eseje budou žít, až jeho hry upadnou do zapomnění. Jestliže jsem Václava Havla tolikrát v řadě článků kritizoval za jeho chyby a naivitu jako domácího politika po r. 1989, tak za výše uvedené eseje mu musím poděkovat. Ostatně, v těchto textech se nemýlil, navíc stál si za nimi i svým osobním životem a ztrátou svobody. Nejtěžší je totiž psát politickou literaturu faktu, když ta fakta současníci mají v sobě, ale teprve po přečtení textu mohou zvolat: „To je ono“! Nebyly jen tyto eseje, Václav Havel pronesl celou řadu projevů a prohlášení, kterými své posluchače fascinoval. Vzpomeňme např. jeho projevu před oběma komorami amerického parlamentu, po kterém senátor Dante Fascell ohromeně řekl: „*Kdybych uměl takhle zacházet se slovy, budu kandidovat za Boha.*“

Myslím, že v dějinách politických textů Havlovy eseje najdou své místo např. vedle Jaspersovy „Otázky viny“ a autor tohoto literárního žánru Michel de Montaigne by byl na Havla hrdý. Na velikosti jim nemůže ubrat ani skutečnost, že Václav Havel nese velkou odpovědnost za pokračování moci pohrobků komunismu ve formě postkomunismu a právní kontinuity s komunistickým režimem. Ale to jsme již u jiného žánru – u jiné kapitoly historie. Velcí lidé mívají i velké chyby. Je správné milovat pravdu, jak učil Jan Hus a když zvítězí nad lží, nemá se to s láskou vůči vinným přehánět. Pokusíme se to v druhé části této úvahy zjistit.

Procesy a ceny.

Setkal jsem se s ním zase až při jiném „divadelním představení“, při procesu se skupinou Plastic People of the Universe na podzim 1976. Nevěda ještě, jak tento proces brzo pohne dějinami, jsem v něm jako koncipient zaskakoval za svého advokátního školitele JUDr. Vladislava Cilínka, obhájce jednoho z Plastiků Pavla Zajíčka, který musel od soudu odbíhat ještě k jiným stáním. Visuálně ještě málo známý Václav Havel se tehdy vydával za příbuzného jednoho ze čtyř obžalovaných členů kapely, který měl každý právo na tzv. dva důvěrníky, když pro „omezenou kapacitu“ jednací síně se tam normální (nenormální zastupovali estébáci a režimní propagandisté) veřejnost nedostala. Václav Havel potom o souzení Plastiků napsal vynikající esej „Byl jsem na procesu“. Byl to komický proces, vždyť poprvé v dějinách byl někdo odsouzen za hudební projev! Dokumentovali to nejen dva obžalovaní

hudebníci - Vratislav Brabenec a Svatopluk Karásek, ale i slavná věta ze soudního spisu: „*Brabenec se na těchto výtržnostech nepodílel zpěvem, ale pouze hrou na saxofon*“. Kdyby scénář k němu napsal Václav Havel ve stylu svých absurdních dramát, nemohl by být lepší. Jedna příhoda však předčila druhé – stáli jsme o přestávce hlavního líčení čtyři obhájci v hloučku na chodbě, spolu s námi i Václav Havel, Pavel Landovský a zahraniční pozorovatel z Amnesty International, jehož jméno si již nepamatuji. Když kolem nás procházel jeden z estébáckých vyšetřovatelů, odplivl si a řekl pohrdavě na naši adresu: „*vy jste mi pěkní socialističtí advokáti*“, a pak jsme ještě za jeho zády zaslechli „*vy kurvy advokátský*“. Většího vyznamenání se mi nedostalo ani ze západních vysílaček. Tajně jsem doufal, že Václav Havel tento slavný proces zdramatizuje, ale udělal něco lepšího – spolu s vydaným zákonem č.120/1976 Sb., který do socialistického právního řádu transformoval „Mezinárodní pakt o občanských a lidských právech“, spoluinicioval a spolunapsal prohlášení „Charty 77“. A tím začalo drama, jehož derniéra se odehrála v listopadu 1989. Po posledním dnu procesu jsme seděli s dalšími obhájci v Malostranské kavárně již bez Václava Havla a Pavel Landovský rozvíjel svoji teorii o blbých estébácích založenou na životním příběhu jeho spolužáka, blbého již tehdy a i později jako příslušníka StB. Pamatuji se, jak Václav Havel jako „důvěrník obžalovaného“ od soudu odcházel, jeho nezaměnitelná silueta ze zadu se proplétala mezi estébáky v Karmelitské ulici a od zatčení jej zachránila jeho tehdejší poměrná anonymita a ještě nevyprofilovaný zájem StB.

Zajímavé a dramatické setkání se odehrálo v listopadu 1986, krátce poté co byla Václavu Havlovi udělena Cena Erasma Rotterdamského a jeho děkovnou řeč přednesenou Janem Třískou odvysílal Hlas Ameriky. Jel jsem se svojí malou dcerou metrem, když do vagonu ve stanici Můstek vstoupil a naproti mně se posadil Václav Havel. Koukej, šeptám dceři, ten pán naproti bude u nás brzo prezidentem. A devítiletá Veronika vykulila oči. Prezident to byl přece někdo jako pan král. Vystoupili jsme společně ve stanici Jiřího z Poděbrad a ani jsem si nevšiml, že za námi také dva muži. Na jezdících schodech jsem se Václavu Havlovi představil a připomněl se jako obhájce z procesu s Plasty. Zatímco jsem mu blahopřál k udělení ceně, Václav Havel mi dával očima znamení. Já vím, mně nevadí, už jsem zavedený jako obhájce disidentů, odpovídám polohlasitě. Tak jsme 3 a 2 vystoupili do parku, estébáci stáli opodál a Václav Havel mi říkal, že se jde podívat na Divadlo na provázku. Náš rozhovor trval asi 15 minut a Veronika si pořád pana krále pozorně prohlížela. Po rozloučení se sledující dvojka rozdělila, jeden sledoval Havla dál a druhý požádal o moji občanku. Dorazila mě ale otázka Veroniky: „*...Tati a proč si ten pan prezident nekoupí nové boty? Jaké boty, co to meleš? No, měl přece takové ošklivé, jako ty co Ti babička vyhodila.*“ Tak přece jen máme něco společného, pomyslel jsem si.

Pak jsem Václava Havla viděl a slyšel na tom slavném – prvním legálním – mítinku opozice v normalizaci dne 10. 12. 1988 na Škroupově náměstí v Praze.

Další „setkání“ se konalo 21. února následujícího roku, když Václava Havla soudili za to, že přihlížel 16. ledna kladení květin u pomníku sv. Václava na památku Jana Palacha. Dopustil se tím podněcování k trestnému činu a trestného činu ztěžování pravomoci veřejného činitele. Přerušil jsem tehdy svůj pobyt ve Špindlu a přijel v den soudu do Prahy. Anton jej přivezl do budovy soudu v Jagellonské ulici č. 5, kam ale veřejnost kromě několika blízkých a přátel nebyla vpuštěna. Pronikl jsem do ní na svůj advokátní průkaz, k Václavu Havlovi jsem se však nedostal – byl jsem jen s několika dalšími zatlačen na konec chodby a Václava Havla jsem jen na chvíli zahlédl v poutech. Ale přece jen jsem s tímto souzením měl co dělat. Jeho soudkyně byla JUDr. Helena Hlavatá, která svoji kariéru začala jako soudní zapisovatelka, která večerně vystudovala práva (ale řádně, nikoli podvodem) a ze které se nakonec stala dobrá a dokonce spravedlivá trestní soudkyně (sic). O tu „nevinost“ ji nakonec připravila strana. Byla věřící komunistkou a dokonce členkou LM a jako předsdkyně soudu buď považovala za svou povinnost jít v souzení třídního nepřítele příkladem, nebo (i to je možné), chtěla tuto nepřijemnost vzít na sebe. Nevím, vím jen, že po zvolení Václava Havla prezidentem, JUDr. Helena Hlavatá odešla z justice, zatímco její kolegyně u Městského soudu v Praze, která o pár týdnů později jako členka senátu rozsudek Obvodního soudu v Praze 3 potvrdila, soudí dodnes. Na jaře 1990, kdy jsem opouštěl přechodně advokacii a začal se politicky a publicisticky angažovat, dostala tehdy ještě naše Advokátní poradna č. 9 dopis, ve kterém byli

anonymním pisatelem moji kolegové varováni před Hulíkem, který jako fanatický komunista ublížil tolika lidem, naposledy i spravedlivé soudkyni JUDr. Hlavatě. Nevím, kdo to psal, emocemi a rozhořčením dopis připomínal někoho z nejbližších této soudkyně a byl zřejmou reakcí na interview, ve kterém jsem ve shora uvedeném duchu mluvil i o soudkyni Hlavatě. Na jejím odchodu jsem se však nepodílel a musím konstatovat, že také Václav Havel nic nepodnikl proti svým soudcům.

Koncem června jsem v domě Václava Havla na nábřeží vedle dnes proslulého „Tančícího domu“ hodil do jeho schránky svůj souhlas s prohlášením „Několika vět“, abych za několik dnů slyšel svoje jméno s uvedením své profese zaznít hned po jménu herečky Terezy Brodské z vysílání „Svobodné Evropy.“ Sametová revoluce byla za dveřmi.

Neměl se přezouvat...

Až sem byl pro mě Václav Havel stejný hrdina, byť jen „normalizace“, jako bratři Mašínové - hrdinové 50. let. Ale potom přišlo ZKLAMÁNÍ! Odpuštění, láska, komunisté chytají druhý dech a spolupracovníci StB začínají svoje další kariéry. Proč? Proč se bývalí političtí vězni začínají k Václavu Havlovi stavět odmítavě? Proč mu začínají psát protestní dopisy? Proč Václav Havel, syn z rodiny symbolizující 1. republiku a ostrakizované komunisty a sám komunisty pronásledovaný, se stává jejich ochráncem?

Pokusím se to poodhalit v druhé části této úvahy, ale na ty boty jsem si často vzpomněl, když jsem po převratu začal Václava Havla vídat v gala. Někdy si myslím, že kdyby i po převratu Václav Havel vykročil v těch botách, ve kterých unikal estébákům, tak že by nechodil tak opatrně z obavy, aby jim nešlápl na nohu.

II. část

Na podzim 1992, po demisi Václava Havla, poté, co ztroskotala česko-slovenská jednání o zachování Československa, mi zatelefonoval nový tiskový mluvčí Václava Havla Špaček, že mě poslední československý prezident zve na oběd. Vrátil jsem se tehdy z dvoutýdenního pobytu v Německu, kde jsem jako spolupracovník tehdejšího generálního prokurátora JUDr. Jiřího Šetiny pobýval v týmu západoněmeckých právníků, kteří vyšetřovali odpovědnost východoněmeckých politiků, policistů a vojáků za střelbu u berlínské zdi. Přivezl jsem řadu právnických materiálů – podkladů a analýz, zejména výsledky studií a diskusí o posuzování odpovědnosti za provedené rozkazy. V Německu se totiž znovu (tak jako po II. druhé světové válce) opakovala právní diskuse, kam až jde odpovědnost vojáka za poslušnost rozkazu nařizujícího zabití (vraždu) politických odpůrců, v daném případě uprchlíků z totalitního režimu. Považoval jsem způsob německého vyřešení této otázky za příkladný i pro nás a napsal jsem o tom úvahu, kterou odvysílala stanice Svobodná Evropa a kterou tehdy ještě v Československu otiskly některé noviny. Poslal jsem ji také Václavu Havlovi. Pozvání na oběd bylo výsledkem této úvahy. Václav Havel se zřejmě chtěl do druhé etapy svého prezidentování vyzbrojit informacemi od pramene.

Oběd se konal v restauraci Vltava na náplavce pod Rašínovým nábřežím; Václav Havel tam měl rezervovaný stůl; byla to jeho oblíbená restaurace, kterou měl téměř pod okny svého bytu. Nevzpomínám na toto setkání rád. Poskytl jsem Václavu Havlovi informace o svém pobytu v Německu, zejména jsem jej informoval o výsledku právní diskuse o odpovědnosti za rozkazy totalitního režimu a řekl mu, že podle mého názoru byla sametovost revoluce a známá hesla, že „my nejsme jako oni“ a o „lásce vítězí nad lží a nenávisť“ použitá v této době, chybou. Že jsme si tu lásku měli nechat na později a potrestat raději zbývající provinilé. Václav Havel se mnou souhlasil jen v tom, že profesor Jičínský nebyl jeho nejlepší právní poradce (teprve později z jeho knihy „Prosím stručně“ jsem se dozvěděl, že Jičínský po zrušení vedoucí úlohy KSČ z ústavy prosazoval zavedení „vedoucí úlohy dělnické třídy“). I když věděl, že mohu mít pravdu, z jeho mlčení a sklopených očí, jsem poznal, že jsem se ocitl v roli posla špatných zpráv. Václav Havel chtěl ode mne potvrzení správnosti svého výrazu, že u nás není „právní stav“ a já se mu pokoušel vysvětlit, že správnější je mluvit o neexistenci právního státu, namísto stavu. Myslím, že jsem ho o svých názorech na vyrovnání se s minulostí nepřesvědčil. Teprve později, poté co se Eliška Wagnerová stala jeho právní favoritkou, jsem si uvědomil, že jsem si u něj „zkazil“ svoji právní kariéru. Havel pak Elišku, jinak mimořádně schopnou právníčku, prosadil do funkce předsedkyně Nejvyššího soudu ČR, a poté i za soudkyni Ústavního soudu.

O dva, tři roky později jsme na tento rozhovor po recitálu Marty Kubišové ve foyer Vinohradského divadla, navázali. Tehdy měl starost spíše o to, jak se vyrovnáme s budoucností, než s minulostí. Možná to myslel jako žert, ale budoucnost zastoupená každodenní přítomností, ukazuje stále více, teď již bez Václava Havla, jak minulost táhneme stále s sebou.

Proč se komunistům nic nestalo a proč namísto vítězství pravdy a lásky zase začali z demokratického režimu profitovat nejvíce oni? Proč byl Václav Havel vůči nim tak smířlivý? Mluvil jsem o tom s lidmi z jeho nejbližšího okolí. S Jiřím Křížanem, Stanislavem Milotou, Johnem Bokem, Janem Urbanem – mluvil jsem o tom i s Václavem Havlem. Nikdo mi to nedokázal vysvětlit. Proč, kde k tomu najdeme klíč? Václav Havel mlčel, ostatní mluvili. Ale nikdo nevěděl. Vždyť i jeho žena Olga mu to vyčítala. Také jeho soused na Hrádečku Vladimír Pechan, který jinak Havla obdivuje. Vyprávěl své zážitky se sousedem Havlem v časopisu Týden č.1/2012. Je to hezká česká story jakoby vystrížená z Havlových her. StB hlídá Pechana, ten odmítá hlídat Havla a tajně mu pomáhá. Ale jedna příhoda se mění v klíč: *„Nikdy nešel do ostrého sporu. Věci řešil s rozvahou. To víte, intelektuálové. Jedno mi na něm ale vadilo. Byl tady jeden udavač. Měl nějaké drátové odposlouchávací zařízení, které mu Landovský tenkrát stočil a snad potom prodal někde v Praze. Olga, když se to obrátilo, tomu udavači zle nadala. Václav ale řekl, že bylo lepší být s ním raději v klidu, aby neškodil,“* říká Pechan. Čeho se Václav Havel, muž, o jehož statečnosti není třeba pochybovat, jako prezident bál? Václav Havel se bál jít do sporu. To je potvrzeno nejen svědky, ale především to sám přiznává v knize „Prosím stručně“. Svědčí o tom mimo jiné skutečnost, že nebyl schopen říci přímo Dubčekovi, že nebude prezidentem, který to oplakal, když mu to řekl Havlův posel. Havel sám líčí, jak se bál střetů s Václavem Klausem, jak nedokázal Klausovi říci, že nebude ministrem financí, ale jen guvernérem banky. Že Havel nemá rád posly špatných zpráv, jsem nakonec poznal sám. V Havlově povaze byl zvláštní rozpor. Měl odvalu jít do vězení, ale chyběla mu v osobním a politickém životě. Tam, kde potřeboval, dokázal potlačit i morální rozměr, viz prodej poloviny Lucerny Junkovu Chemapolu, prý „pilíři“ české ekonomiky. Morální rozměry bohužel potlačoval nejen v obchodních záležitostech – nevadila mu komunistická minulost některých spolupracovníků, které si sám vybral (Čalfa, Špaček), což omlouval jejich „odborností“. Stěžoval si na hysterky, které mu nedají pokoje, ale pozornost žen mu vyhovovala. Ta vyhovuje každému muži, ale i to byl rozpor, kterých byl Václav Havel plný. O jednom se zmínil i Václav Černý, když napsal, že Havel začíná být nemocný, když se několik dnů o něm Rudé právo negativně nezminí. Ano, Havlova plachost a skromnost ostře kontrastovaly s jeho potěšením z moci a veřejné pozornosti, kterých se mu dostávalo a které mu po odchodu z funkce tolik chyběly.

Neznám nikoho z jeho okolí, komu by nevadila Havlova smířlivost s komunisty a komunistickou minulostí. Krásně to vyjádřil komunisty vězněný opat Bohumil Vít Tajovský ve své knize: „Člověk musí hořeti“, když napsal: Václav Havel nám opakoval, že nechce hony na čarodějnice, „...to nejsou žádné hony na čarodějnice“, odvětil jsem, *„to je věc spravedlnosti, zločin musí být odhalen a ti, kteří ho spáchali, musí být přinejmenším usvědčeni“*. Později se mi pan prezident při dalším setkání přiznal, že byl zpočátku asi příliš mírný, ale měl prý vždy zásadu, že nechce být jako oni. *„To je jistě správné“*, odvětil jsem mu, *„ale pokud má být znovu nastolen právní řád, musí přijít ke slovu i spravedlnost.“* Nepřišla! Dohoda s komunisty? A s kterými? Jediný s kým jednal beze svědků, byl Marián Čalfa. Ten však zachraňoval sám sebe a byl dalek toho zachraňovat komunismus. Po smrti Václava Havla jsem prohledal všechny články a rozhovory o něm; vzpomínal na něj kdekdo. Co Havel udělal, co řekl, na co myslel. Až jsem ten klíč našel! Dokonce dva!! V rozhovoru s jeho bratrem Ivanem ve víkendové příloze mimořádného vydání magazínu Víkend DNES z 23. 12. 2011 byl první. Na otázku: „Myslíte, že byl Václav příliš tolerantní k bývalým komunistům, jak mu vyčítali někteří disidenti (?)“, jeho bratr odpověděl: *„...To patří k povaze Vah, že nevyhledávají konflikty, a k nevyhledávání konfliktů patří i jistá smířlivost. On skutečně bral vážně heslo „Nejsme jako oni“. Zažil od komunistů dost a nechtěl být v situaci, že by vypadal jako komunist s opačným znamínkem, který pronásleduje lidi za jejich názory.“*

A druhý klíč zanechal Václav Havel ve své knize „Prosím stručně“ s podtitulem Rozhovor s Karlem Hvizďalou, poznámky, dokumenty. Na straně 192 zde říká: *„... jestli jsem udělal nějaké chyby, tak vesměs asi pramenily z mé rozpačitosti, váhavosti,*

zdvořilosti ústící až do kompromisnictví. Neuměl jsem náležitě využít autority, kterou jsem – zvláště v první době – měl, neuměl jsem si tuto autoritu udržet. Co chvíli jsem rozpačitě přihlížel, jak se děje něco, čemu jsem snad mohl zabránit...“. Píše zde o svých projevech, za které byl chválen, o tom, že mohl z OF udělat stranu s jasným programem, který by obsahoval jeho ideály a myšlenky a který mohl tvrdě prosazovat. Ale dodává: ...*“Ale kdybych to byl udělal, byl bych to ještě já? A uměl bych to vůbec? Umíte si mne v té roli představit?“* Neumíme, ani Karel Hvizďala, ani jeho bratr, nikdo. **Václav Havel zůstává jako vzor statečného muže, který se dokázal svým intelektem postavit totalitnímu režimu, ale také jako varování před idealisty, kteří chtějí vládnout.**

Tak už to v historii chodí. Kromě způsobu jejího ekonomického poznávání, který nám zanechal Karel Marx v teorii konfliktu výrobních sil a výrobních vztahů, hraje v ní největší roli otázka historických osobností (což právě marxismus popíral). A osobnosti – to jsou povahy, jejich dispozice a projevy – od nich se odvíjejí rozhodnutí osobností a pak následně i historie. Jsou to rozhodnutí „velikánů a malikánů“ (termín Oty Ulče) a navíc rozhodnutí rozporuplná, mnohdy daná nejen povahovými rysy, ale i časem, kterým osobnost prochází ve vztahu extrovertním, i introvertním. Vyjádřím-li to s pietou k odešlému Václavu Havlovi, zasloužil se o svobodu a demokracii, ale **bohužel svojí smířlivostí také o vznik režimu, ve kterém mohli komunisté zúročit svoje aktiva, a to dokonce tak, že z jejich řad povstali nejen finančně a ekonomicky nejmocnější kapitáni průmyslu a zemědělství nového demokratického režimu, ale např. i noví moji kolegové – za komunismu vystudovaní JUDři, advokáti a obhájci, bývalí důstojníci Státní bezpečnosti, kteří dnes v nových slušivých talárech obhajují základní lidská práva a svobody.** Na to ani Václav Havel ve svých absurdních dramatech nepřišel. Ale za svého prezidentování jistě, možná mu toto poznání i život zkrátilo.

Úspěch *Hana Gerzaničová*

Nedávno mě navštívil pán prodávající knihy pojednávající o tom, jak být úspěšný. Došli jsme dnes tak daleko, že prodáváme i „úspěch“.

Co znamená v dnešní době úspěch? Bohatství, popularitu, nejmodernější limusiny – být „viditelný“. Tento pojem úspěchu pochází z amerického evangelia úspěchu – je to vlastně jakýsi způsob chvatu, honby za úspěchem. Ovšem spěch a chvat není nikterak tvůrčí. Toto nové evangelium hlásá: zvyšujte výkon rychlost. Člověk se stává číslem monitorujícím výkon.

Zamysleme se na okamžik nad touto teorií, zvláště my zde v Evropě. Vždyť naše Evropa oplývá zcela jinými realitami a hodnotami, které se nedají měřit měřítkem spěchu za tak zvaným úspěchem.

Myšlenky filosofa nezměříme tím, kolik jich namyslí za hodinu, umění není oceněno, jak bylo rychle vytvořeno, naopak, bylo nutno mít málo naspěch, aby se mohly zrodit hodnoty ať už v uměleckém, hudebním, výtvarném či literárním i jiném oboru. Evropa měla málo naspěch, než vytvořila své pole kultur.

Když budeme jen trochu uvažovat, užasneme, jak málo spěchali lidé, kteří po sobě zanechali velké stopy.

Karel Čapek vypráví o jednom Američanovi, co všechno dovedl vykonat během své cesty po Evropě. Ve vlaku diktoval svému sekretáři dopisy, v autě vyřizoval korespondenci, při obědě konal porady. Na to Karel Čapek odpovídá: „My, primitivní Evropané při obědě obyčejně jíme, při hudbě posloucháme. Tím snad utrácíme svůj čas, ale neutrácíme svůj život.“

Měli bychom se nad těmito slovy pozastavit. Počínáme žít v atmosféře amerických dogmat, kde převládá honba za úspěchem. Naše dědictví však není americké. Jsme Evropané, a mohlo by se říci, že Evropa byla obdařena jakousi velkorysou „leností“, která tvořila její nejlepší hodnoty. K plnému ocenění života je zapotřebí určitého klidu, jak píše též Karel Čapek v jedné ze svých úvah. Člověk, který spěchá, dojde jistě k cíli, ale jen za tu cenu, že se nepodívá na tisíce věcí, které cestou mine!

Dne se stává úspěch cílem a smyslem života. Tak se vydávají knížky o cestě k úspěchu – které mi právě pán nabízel. Ale pro nás, alespoň pro ty Evropou

odkojené, zůstávají jiné cíle. Tenhle starý světadíl má vlastně heroickou tradici dědictví. Lidé žili a umírali pro jiné heslo než pro úspěch. Opět musím citovat Karla Čapka, který píše, že jednou z předností Evropy bylo, že například Shakespeare neměl úspěch a nestal se velkým rejdařem, nebo že Beethoven neměl úspěch a nestal se největším výrobcem špatných bavlněných látek – Balzac se marně pokoušel stát se bohatým mužem – na štěstí pro svět neměl úspěch.

Tak píše Karel Čapek. Je třeba si na chvíli představit tu „pošetilou“ Evropu, která se dovedla starat o tisíce jiných věcí nežli o úspěchy. Tyto věci zůstaly, zatím co všechny úspěchy nakonec vzal čert.

Dnešní člověk letí za modlou úspěchu a zahazuje den po dni do jámy minulosti, zmaru. My, dědicové odkazu našich předků bychom se měli častěji zamyslet nad obsahem hodnot, nad cenou života, nad cenou, kterou nám zanechali naši předkové, bez nichž bychom neměli ani tu možnost letět za pozlátkem úspěchu.

Facing problem of Islamist violence *Babette Francis*

News Weekly, February 4, 2012

Federal Opposition MP Teresa Gambaro's promotion of deodorants for immigrants was tasteless and unfortunate because it distracted attention from the real issue with multiculturalism, that not all cultures are identical in regard to human rights.

Few would approve of the Hindu caste system or the mafioso sub-culture of Sicily being grafted on to the Australian way of life. However, both the caste system and the mafia are illegal in their countries of origin. My concern is with cultural aspects of Islam which are legal in Islamic countries and supported by Islamic scripture.

Waleed Aly – a lecturer at Melbourne's Monash University and an indefatigable apologist for Islam - claims in a recent article (“Underarm stink also underhand”, *Melbourne Age*, January 13, 2012) that Gambaro's recommendation on deodorants is proof of racism among Coalition MPs. He drags in irrelevancies such as the aboriginal Stolen Generation, while ignoring the camel with its nose under the tent.

Aly quotes South Australian Liberal Senator Cory Bernardi's statement that “Islam itself is the problem ... an ideology that is mired in 6th-century brutality”, but ignores facts which support such an opinion. Islam is not only a religion, it is a total political ideology which covers all aspects of life – food, banking, family law and the treatment of women. There can be no updated interpretations of Islamic scriptures because they are regarded as the unalterable words of Allah.

I agree with Senator Bernardi's statement. While Waleed Aly's childhood was idyllic, spent in Australia playing football, my childhood was in the fraught years of Partition in India when the subcontinent was divided into India and Pakistan because Muslims in the Muslim-majority provinces of India could not tolerate living in a secular, democratic country.

The “religion of peace” has been at war with everyone since, including wars within Islam itself. There are daily reports not only of Muslims killing Christians but of Muslims killing each other, e.g., suicide-bombers in Iraq and in mosques and military installations in Pakistan.

It is the misogyny in Islam which alarms me most. Islam still approves of polygamy whereas other religious groups which once supported it, such as American Mormons, no longer tolerate it. The first legislative action in recently “liberated” Tunisia was to reinstate polygamy. That policy becomes a priority because of Islam.

Waleed Aly criticizes federal New South Wales Liberal MP Bronwyn Bishop for objecting to headscarves. He claims that Muslim women feel “free” wearing headscarves - “free”, that is, if they are happy to give up playing sport at competitive levels or the pleasure of walking on a beach with the sea breeze blowing through their hair.

Many Islamic countries don't have *any* women on their Olympic teams, and in Melbourne ratepayers have had to pay over \$60,000 for a curtain at a swimming pool to hide Muslim women. It might have been cheaper to provide blinkers for Muslim men who feel aroused at the sight of female swimmers...

The headscarves Bronwyn Bishop objects to are a symbol of the oppression of women. I know this well because at my convent school in India the Muslim friends with whom I happily played hop-scotch vanished into *purdah* when they neared puberty, unable to complete their education and often married off to elderly men they didn't know. The life of the Prophet of Islam no doubt set a precedent.

I recently read a report which claims that last year there were 3,000 "honour attacks" in Britain, that is, assaults on young women who defied their fathers' injunctions about lifestyle or who refused arranged marriages (*Daily Mail*, UK, December 3, 2011).

Sentences of death are routinely imposed on Muslims who leave Islam and convert to another religion. Islamic scriptures state that Christians and Jews should live as second-class citizens (*dhimmies*) while paying extra taxes.

A Muslim cleric in India is trying to revive the *fatwa* death sentence imposed on author Salman Rushdie.

In the same week that Australian diplomats pleaded with Saudi Arabia (custodian of the holy places of Islam) not to lash an Australian citizen 500 times, Waleed Aly is preoccupied with Teresa's Gambaro's deodorant problem.

The Saudi government has gone so far as to claim that if their women were allowed to drive, there would be no more virgins. As these women are unlikely to be raped by their cars, would it not be more just for the Saudi government to attempt to control the (unbridled?) lusts of their men rather than deny women the right to drive?

Western governments should not collaborate in obscuring the motivation for Islamist violence. In November 2009, under the Obama Administration, murderer Major Nidal Hasan yelled "*Allahu Akbar!*" ("Allah is greatest!") while shooting US soldiers at the Fort Hood army base in Texas. However, he is only deemed to have committed "workplace violence", while pro-lifer activists praying outside abortion clinics can be classified as "domestic terrorists".

The vast majority of Muslims are kind and hospitable and do not support violence. However, many are deprived by their societies of educational opportunities and, because Islam does not support integration into other societies or allow social mixing of the sexes, young men in particular are easy prey for ambitious clerics and extreme jihadists.

Babette Francis was born in India and experienced life in Muslim-majority provinces in the country before the 1947 partition of the sub-continent into India and Pakistan.

Česká příjmení *Divad* (temere.com) 9. 01. 2005 (Pokračování)

Příjmení **VLČEK** je odvozeno z živočišné říše a je v pořadí českých, moravských a slezských příjmení na 36. místě a je třetím nejčastějším příjmením od „V“. V České republice je více než 15.000 lidí nesoucích toto příjmení. Máme-li si připomenout významné osobnosti, nesoucí toto příjmení, začneme tím nejstarším známým a to Václavem Vlčkem z Čenova (+1501), který byl českým šlechticem a význačným vojevůdcem Jiřího z Poděbrad ve válce s Matyášem Korvínem a spisovatelem vzácného spisu o válečnictví v době pohusitské.

Z novější doby můžeme jmenovat jednoho z konstruktérů českých proudových letadel „Delfin“ a „Albatros“ Jana Vlčka. Neměli bychom zapomenout ani na Antonína Vlčka, českého fyzikálního chemika, prof. Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, člena korespondenta AV. Dále pak je to básník, prozaik a překladatel italské literatury Bartoš Vlček (1897 – 1926). Nemalý význam pro českou filmovou tvorbu pak má František Vlček (1910 – 1981), scénárista filmů jako jsou Čapkovy povídky, Šíleně smutná princezna, nebo populární televizní Bohouš, spolupracoval pak i na dalších scénářích jako jsou např. Plavecký mariáš, Pytláková schovanka, Dovolená s Andělem.

Nezastupitelné místo v literární historii pak má Jaroslav Vlček (1860 – 1930), který byl prof. UK. Nejvýznačnější jeho prací jsou Dějiny české literatury, zahrnující vývoj literatury od nejstarších dob po 30 léta minulého století. Václav Vlček (1839-1908)

byl pak českým prozaikem a dramatikem a zejména konzervativním novinářem a v neposlední řadě pak stojí i fotbalista Vlček, útočník pražské Slávie.

Z přísloví a pořekadel, souvisejících se slovem vlček bychom mohli uvést dnes již nepoužívaná přísloví jako „Proto vlčka bijí, aby se starý dovtípl“, nebo „Lepší vlka pod okny viděti, než v lednu pluh na poli“ – což ovšem neplatilo pro mnohá JZD socialistické éry. Místopisně pak můžeme uvést místa jako Vlčkov v okrese Ústí nad orlicí a u Zlína Vlčková a několikrát jsou uváděny i Vlčkovice včetně toho místa v Podkrkonoší. Patrně i moravský Vlčnov je odvozen ze stejného základu, jako Vlčkovice, či slovenské Vlčany. Od základu vlk, vlček jsou odvozena další příjmení, jako např. Vlč, Vlča, Vlčák, Vlčan, Vlčík, Vlčínský, Vlčka, nebo Vlčko, Vlčna, Vlčnovský, Vlčovský a mnohá další.

Příjmení Vlček je zdobnělinou slova Vlk, tedy malý vlk - vlček a patří do kategorie jmen vzniklých podle vlastností tělesných a duševních. A i české příjmení Volf je vlastně počestělý německý wölf, což zase není nic jiného než náš český vlk.

Příjmení **MALÝ** je třicátým pátým nejrozšířenějším příjmením v našich zemích a druhým nejčastějším od písmene „M“. V České republice je okolo 15.000 lidí nesoucích příjmení Malý. Z lidí nesoucích toto příjmení bychom se měli zmínit o Jakubu Malém (1811 – 1885), českém novináři a publicistovi, který byl též literárním kritikem, historikem a publicistou. Překládal do češtiny díla z angličtiny, zejména Shakespearovy hry. Kvůli jeho článkům v Národních listech byl uvězněn i K. H. Borovský. Z dalších význačných lidí je třeba jmenovat antropologa Jiřího Malého (1899 – 1950), který se zabýval problematikou historické a prehistorické antropologie a byl spoluautorem protirasistického sborníku „Rovnocennost evropských plemen“.

V oblasti hudby vynikal violista Lubomír Malý, a pokud zůstaneme ještě u kultury, pak lze jmenovat i Svatopluka Malého, kameramana krátkých filmů nebo Františka Malého (1900 – 1980), který byl známým grafikem, malířem a výtvarníkem v oblasti textilu. V roce 1989 byl známým i Václav Malý, biskup katolické církve, který se angažoval v tzv. sametové revoluci. Ze sportovců, pak můžeme jmenovat Josefa Malého (1894 – 1943), gymnastu, člena vítězného družstva na MS 1922 nebo Zdeňka Malého jednoho z nejlepších volejbalistů v Evropě kolem r. 1956, kdy československé družstvo se stalo mistrem světa.

Význam slova není třeba nějak dlouze vysvětlovat, raději si připomeňme některá běžná úsloví, která se poji se slovem malý. Tedy říká se „malý, ale spory“ což znamená vlastně malý, ale silný. Dále je to úsloví „lepší malý zisk, než velká škoda“, nebo „malé ryby, také ryby“, což lze vyjádřit v souvislosti se získáním malého finančního efektu, nebo s běžně užívaným „byla v něm malá dušička“, tedy že se bál. V mariáši pak je ustáleným úslovím „malá dává“, tedy že po sejmutí rozdává hráč, který měl na kartě nejnižší hodnotu. Ve sportu, ale i při hře v karty, je běžným úslovím „malá domů“, což je přihrávka vlastnímu brankáři, nebo že bankéř, zejména v hazardních karetních hrách již nechce držet bank. A na závěr jedno přísloví, které se tak trochu by se mohlo hodit i na současnou dobu – „malé zloděje větší a velké pouštějí“.

Pokud se týká místních názvů a jmen, pak je mnoho obcí, vesnic i měst a městeček, ale i kopců a hor s přívlastkem Malý, Malá, Malé. A totéž se týká i pojmenování potoků a říček. Ze slova malý pak je odvozeno relativně mnoho příjmení, z nichž jmenujme alespoň některá, jako je Maláč, Malach, Malachovský, Malák, Malan, Maliník, Malásěk, Malašta, Malata, Malátek, Malčám, Malčík, Malec, Maleček, Málek, Malena, Malenda, Malenovský, Malický, Malíček, Malich, Malík, Malimánek, Malínek Maloch, Malostranský, Malošik, Malovec, Maluška, Malypetr a mnohé další.

Příjmení Malý je odvozeno z vlastností tělesných a duševních, tak že patří do této kategorie. Ve velké většině tedy předkové dnešních lidí s tímto jménem se nějak odlišovali od ostatních lidí, ať již proto, že byli malé postavy, měli malý majetek, či jinak měli nějakou vlastnost související se slovem malý.

Třicátým osmým nejrozšířenějším příjmením v Čechách na Moravě a ve Slezsku je příjmení **MUSIL** a je třetím nejčastějším od písmene „M“. V našich zemích je téměř 15.000 lidí nesoucích toto příjmení. Z význačných osobností, které mají příjmení Musil, můžeme jmenovat např. Aloise Musila (1868 – 1944), českého arabistu, prof. University Karlovy, autora řady cestopisů a publikací i v cizích jazycích a spoluzakla-

datele Českého orientálního ústavu, dále Oldřicha Musila, českého herce, člena divadla na Vinohradech.

Dalším je Robert Musil, rakouský prozaik a dramatik, žijící do r. 1938 v Čechách a poté ve Švýcarsku, byl průkopníkem expresionismu. Neměli bychom zapomenout ani na Miladu Musilovou českou operní pěvkyni – sopranistku, od r. 1947 členku Národního divadla, nebo Jiřího Musila, sociologa, poradce UNESCO. Ze sportu pak je to Rudolf Musil, český odbíjenkář světové úrovně, člen vítězného družstva na mistrovství světa 1956 a 1966, nebo Hana Musilová, veslařka a mistryně Evropy ve dvojskifu. A v současné době i ředitelka VZP ne sice Musilová, ale Musilková, která musela dle Mudr. Ratha odejít...

Z pořekadel a přísloví se slovo musil objevuje např. v „Musil je větší pán, než Nechtěl“ což lze vysvětlit, jako že nutnost je silnější než vůle. Nebo dnes již téměř zapomenuté „Nedluž se u Zakusila, oplatíš zas u Musila“, což lze vyjádřit běžnou mluvou, jako nepůjčuj si, budeš to muset stejně vrátit. Nebo běžné úsloví „Musíme tam všichni“, ať již se týká „návštěvy WC“, nebo příslušného krematoria a v dětské literatuře bychom našli i říkánku: „Pane Musil, vy nevíte, co jsem zkusil, když jsem vaše husy dusil...“

Z místopisných názvů pak je v okrese Příbram potok Musík a z odvozených příjmení od jména Musil můžeme jmenovat např. Musák, Musál, Musálek, Musílek, Musel, Musela, Muselík, Musial, Musík, Musilů, Mušál a pochopitelně s překlenutím i jména končící na -ová, nebo zdobně odvozené od základu Musil.

Musil patří mezi jména, jež byla tvořena podle dějů, a povětšinou se jednalo o jméno víceméně posměšné. Zvláštností češtiny je to, že je jméno odvozeno z děje minulého, který už proběhl. Jaké to asi byly příběhy, na jejichž základě vzniklo toto příjmení. Dá se však vytušit, že nešlo o žádné tragedie, spíše šlo asi o příběhy úsměvné, možná, že v některých případech i o příběhy směšné a slovo musil bylo vyslovováno s ironickým podtextem. Možná že to vzniklo i tak, že třeba že jakýsi Jakub, který nechtěl nakonec musil, nebo snad, že by se jednalo o dívku, ženu, která nechtěla, ale nakonec musela.... Třeba se i vdát? Všechno je možné. Je však pro pořádek nutno ještě dodat, že ve staročeštině slovo musil, musel mělo i význam někoho k něčemu nutit – přídavné jméno musný znamenalo ve středověku nutný. Tedy ne že jenom člověk takto označený něco musel, ale on mohl být i podnětem, důvodem k něčemu. K čemu asi tak, kdyby se jednalo o dívku, ženu? A z těchto všech nucení a „musů“ vzniklo nakonec příjmení, které je poměrně v České republice tak časté. A je zajímavé, že na Moravě jsou slovesná jména mnohem častější než v Čechách a proto i Musilů je na Moravě více, než v Čechách.

I když je příjmení **KONEČNÝ** třicátým devátým nejrozšířenějším příjmením v Čechách na Moravě i ve Slezsku, není mnoho význačných lidí, kteří by se pyšnili tímto příjmením. Lidí nesoucích toto příjmení je kolem 15.000, ale je až devátým příjmením od písmene „K“. Ze známých lidí nesoucích toto jméno můžeme jmenovat jen Jarmilu Konečnou, výtvarnou umělkyni, která se proslavila zejména návrhy kostýmů pro naše i zahraniční divadelní scény a můžeme jmenovat ještě kapitána našich házenkářů, kteří získali na Olympijských hrách 1972 stříbrné medaile a člena týmu mistrů světa v házené z r. 1967 Jaroslava Konečného.

Z místopisných názvů můžeme jmenovat jen kopec Konečná v okrese Frýdek - Místek. Z příbuzných příjmení, nebo příjmení jež z Konečného vznikla, můžeme jmenovat Konecný, Koněčný, Konetzny, Konietzny.

Příjmení Konečný lze zařadit pod kategorii jmen, jež patrně vznikla podle místa bydliště, Konečný tedy bydlící někde na konci. A to ať již vesnice, ulice, města, hradeb nebo snad i na konci třeba pavlačového domu. Dá se říci, že jakýmsi ekvivalentem příjmení Konečný je třeba (Pepíček) Poslední, legendární bubeník slavného Vlachova tanečního orchestru. Příjmení Konečný tedy lze zařadit jako příjmení tzv. polohová, která udávají polohy, kde bydlí, žije jeho nositel, nebo se k nějakému takovému místu, které je až na konci něčeho vztahuje. Dá se tedy říci, že příjmení Konečný patří do okruhu příjmení, jako je Hořejší, Dolejší, Krajní, ale třeba i např. Zákostelský (bydlící za kostelem) nebo Zalabák (bydlící na druhé straně Labe, tedy za Labem). Podíl takových to jmen je jen asi 6,5% ze všech příjmení v naší zemi a je vlastně přídavným jménem.

Jen tak na okraj pro odlehčení mohu napsat, že jako „študáci“ jsme měli kantora tohoto příjmení. Učil tehdy pro nás ne příliš populární předmět „matiku“ a jmenoval se Karel Konečný. Jednou se nám dostal do ruky, už ani nevím jak a kdo jej přinesl, dopis adresovaný našemu profesorovi, v jehož adrese bylo výrazným rukopisem napsáno Vážený pan profesor Konečný K. A nebyl by to ani národ studentský, aby ihned nepřekřtil našeho „milého“ pana profesora tak, jak bylo v adrese napsáno, jen písmena „í“ a „ý“ jsme zaměnili a od té doby už nikdo našemu kantorovi neřekl jinak než: „Bacha, KonečniK už jde“. A do dneška nevím, zda pan profesor věděl, jakou přezdívku od lidu „študáckého“ tehdy dostal.

Je to obdoba toho, což ovšem nemohu potvrdit, ale slyšel jsem to, že jiný pan profesor na jiné škole se jmenoval Penízek. A jednou na jakémsi německém symposiu, nebo možná na českém, ale za přítomnosti německých hostů se z úst přednášejícího ozvalo, že: „Následující referát přednese profesor PenyseK!“ A přezdívka PenyseK už panu profesorovi ostala, tak jako v našem, případě pan profesor Konečník. Jinak mu totiž ve vzpomínce při našich pravidelných srazech bývalých spolužáků neřekneme. Snad se na nás tam „někde nahoře“ pro to nezlobí.

Je to neuvěřitelné, ale dnešním povídáním se dostáváme již k čtyřicátému nejčastějšímu příjmení, která se vyskytují v České republice a tím je příjmení **POLÁK**. A citované příjmení je čtvrtým nejčastějším příjmením od písmene „P“ a v České republice je okolo 14.500 nositelů tohoto příjmení.

Ze známých a význačných lidí stojících za zmínku bychom se mohli zmínit o Matěji Milotovi Zdiradovi Polákovi (1788 – 1856), který byl obrozeneckým básníkem popisné reflexní lyriky (Vznešenost přírody) a prózy (Cesta do Itálie).

Dále by to mohl být Josef Polák (1886-1945) který byl literárním historikem a zakladatelem židovského muzea v Praze nebo Jindřich Polák, který je filmovým a televizním režisérem (Ikare XB1, televizní seriál o panu Tau) a v éře společného státu Čechů a Slováků bychom mohli jmenovat slovenskou herečku Evu Polákovou nebo slovenského fotbalistu Poláka, člena družstva mistrů Evropy v éře Panenky a Viktora.

Slovo Polák vyjadřuje i příslušníka polského národa, ale polák je také rod ptáku z podčeledi kachen. Příjmení Polák však můžeme odvozovat i od obyvatele polí, tedy Poláka. Místně se pak polák nazývá i ostrý mrazivý vítr vanoucí od polských hranic.

A podíváme-li se na ženský tvar slova polák, dostaneme se až k tanci vytvořenému v Čechách, tedy k české polce. Slovo polák, však nalezneme i v souvislostech kulinařských jako je polská omáčka z rozinek, nebo polský salám. Polonéza je pak tanec vzniknuvší v Polsku (Z francouzského polonaise) a odvozenina slova polák, Polsko je i ve vědě, konkrétně v chemii jako prvek polonium (podle latinského názvu Polska = Polonia).

Z lidových rčení lze uvést „pustit na pole poláka“ značí neslušně se zachovat. Z místních názvů lze uvést Dlouhopolsko na okrese Nymburk, nebo Poláky v okolí Chomutova.

Z příbuzných příjmení můžeme jmenovat např. Poláček (Karel, spisovatel a novinář), Polách (Bohumír, český prozaik a dramatik), Polan (básník a literární kritik), Polakov, Polačinec, Polakovič, Polanecký, Polánek, Polata (hudební skladatel a kapelník), Polenín a další.

Příjmení Polák a jeho další odvozeniny patří do kategorie těch příjmení, která byla tvořena podle původu a to speciálně do skupiny ze jmen národů a Poláci mají své jméno od slovanského kmene Polanů, který sehrál významnou a důležitou roli při sjednocování slovanských kmenů, jako byly slovanské kmeny Mazurů, Vislanů, Slezanů. Kmen Polanů sídlil mezi středními toky řek Visly a Varty. V této rovinaté krajině Polané obdělávali své pozemky. Byl to kmen ryze zemědělský, sídlící v rovinaté krajině oproti Goralům, taktéž obyvatelům žijícím na dnešním území Polska, kteří však žili v oblasti polských Beskyd. Však také v historických polských pramenech nalezneme, že Goralé říkali, že nejsou Polané, ale Goralí, čímž se oddělovali od ostatních slovanských kmenů, žijících na území dnešního Polska. Obvyklým úslovím Goralů bylo, když sestupovali ze svých kopců, že jdou „do kraje“. Prakticky tedy u nás byl Polákem každý, kdo přišel z Polska, nebo třeba kdo si odtamtud přivedl ženu, kdo s nimi obchodoval, kdo o nich často hovořil. Ale Polákem

byl nazýván podle jazykovědců i ten, kdo se přistěhoval např. z místa, které bylo polem.

Typicky českým příjmením **ČECH** se pomalu, ale jistě přibližujeme k padesátce nejpočetněji zastoupených příjmení v našich zemích. Příjmení Čech je 41. nejčastějším příjmením v Čechách, na Moravě i ve Slezsku a je i třetím nejpočetněji zastoupeným příjmením od písmene „Č“. V naší republice žije kolem čtrnácti a půl tisíce lidí nesoucích příjmení Čech. Však praotec Čech byl podle legendy a Jiráskových Starých pověstí českých vlastně tím, kdo přivedl slovanský kmen do míst, kde zem „oplývala mlékem a strdím“ a kde dnes všichni žijeme a jsme Čechy. Nikoli však všichni příjmením.

Z význačných lidí s příjmením Čech musíme připomenout např. Eduarda Čecha (1893 – 1960), významného matematika, profesora brněnské Univerzity, který významně ovlivnil rozvoj české matematiky a její výuky. Dále jmenujeme Františka Čecha (1898 – 1951), spoluzakladatele loutkového divadla „Říše loutek“ v Olomouci a současně i spisovatele her pro loutková divadla. V hudebním světě je známý František Čech, profesor konzervatoře a český flétnista, dále je to Karel Čech, operní pěvec, člen Národního divadla v Praze. Nesmíme zapomenout ani na autora básní, které tak strašily mnohé studenty, Ve stínu lípy, nebo Písně otroka, ale i dodnes čtivých románů o výletech pana Broučka, Svatopluka, Čecha (1846 – 1908). Z kultury ještě jmenujme filmového režiséra Vladimíra Čecha, vlastním jménem Příkryl a vzpomeňme ještě na jeho filmy jako Divá Bára nebo Kohout plaší smrt. Je třeba se zmínit i o prvním dirigentovi Prozatímního divadla a Národního divadla, který dirigoval jako první všechny Smetanovy opery. Příjmení Čech se proslavilo i v Rusku, kde Adolf Otakar Čech (1842 – 1903) jako chemik – technik byl významným redaktorem jakého jiného časopisu, když byl Čech i svým původem, než „Pivovarnických listů“. A kdo by při vyslovení příjmení Čech si nevzpomenul na v současnosti snad nejlepšího fotbalového brankáře Petra Čecha, který šíří slávu české kopané v kolébce kopané v Anglii. A všichni asi dobře známe svérázného hudebníka, divadelníka i naivního malíře a svého času i politika Františka Ringo Čecha. A abychom nezapomenuli na ženy, připomeňme si ve světě uznávanou malířku a ilustrátorku zejména pohádek a dětských knížek Olgu Čechovou.

Z aforismů, přísloví i slov státníků můžeme uvést Bismarckovo: „Čechy jsou klíčem k Evropě“, nebo na zprofanované úsloví, jež mělo v první polovině minulého století prodávat zejména české výrobky – „Co je české, to je hezké“ (dnes by to mohlo platit zejména v souvislosti s českými ženami a děvčaty), nebo známé úsloví „Co Čech, to muzikant“, nebo mozartovské „V hudbě je život Čechů“. Známe bylo také úsloví užívané zejména na severu a jihu od našich hranic „Česká lebka, tvrdá lebka“ vyjadřující nepoddajného člověka. Ne zrovna lichotivý výraz pak je „čecháček, čecháčkovství“. Spíše ve světě jsou známé výrazy jako český granát, český křišťál, české sklo i česká (jablonecká) bižuterie, české pivo a specifický výraz z kopané česká ulička.

V místopisných názvech nalezneme Čechy jako část Děčína, nebo Čechy v okrese Přerov. U Prostějova jsou zase Čechy pod Kosířem. Část Rusínova se nazývá Čechyně a je na padesát obcí s přívlastkem Český, -á, -é. Známe také Českou tabuli, nebo České středohoří, Českomoravskou vrchovinu, nebo Český les. Název České údolí patří nádrži na Radbuze u Plzně a Český potok teče u Prostějova.

Z příjmení Čech bylo odvozeno mnoho dalších příjmení, jako např. Čechám, Čechora, Čechota, Čechoslav, Čechovský, Čechra, Čechta, Čechura (spisovatel), Češ, Čížek (na Moravě ironicky Češich). Základ příjmení Čech nebo přímo jméno se objevuje i v okolních zemích a zde můžeme uvést známého autora ruských divadelních her Antonína Pavloviče Čechova, nebo Olgu Čechovou, německou filmovou herečku nebo Vsevoloda Čechova, slovenského geologa. A jistě bychom mohli pokračovat v našem hledání příbuzných příjmení od základu Čech. Ale podle jazykovědců, což je zajímavé, nepatří sem třeba příjmení Čechmánek (brankař nár. hokejového mužstva) a třeba ani Čechman, resp. Čechmanová.

Příjmení Čech dostávali zejména příslušníci našeho národa v cizině, jako doplněk ke svým křestním jménům a jednak jako specifikum, že nejsou domorodci, že jsou cizinci. Ale nemuselo to být jen jinojazyčná cizina, stačilo třeba jen přesídlit na Moravu a někdy dokonce stačilo, když se nějaký typický Čech přestěhoval v Čechách

do míst se značnou většinou třeba německy mluvících obyvatel i když zde dostávali i doplněk jako Böhmi, Bém, apod.

Poslední názory na vznik a původ jména Čech předpokládají souvislost s kořenem „čel-“, obsaženým v pojmech čeled, ale třeba i člověk. Tímto způsobem jazykozpytci dospěli k výkladu „svoji lidé“, „naši lidé“, „našinci“. Na druhou stranu měl výraz „čechin“ už před staletími, a o tom je naprostá shoda jak u historiků, tak i u jazykovědců, význam „peníze, prachy, money, geld, děngi“. V Rusku, Polsku, i na Ukrajině říkali „čechi“ kdysi v Evropě rozšířenému a oblíbenému platidlu, jakým byly „české groše“. Jak tedy vzniklo příjmení Čech i název našeho státu, pomíneme-li již zmiňovanou legendu o praotci Čechovi, zůstane asi již i nadále tajemstvím a je jisté jen jedno, že Čech nemuselo znamenat jen příslušníka našeho národa. Ale ať je to tak, či onak, důležité je jen to, aby nositelé tohoto jména, ale nejen oni šířili slávu nejen svou, ale i slávu našeho státu...

Tak to bylo tedy několik poznámek k přísloví Čech a příště to bude již 42 nejčastější příjmení a tím bude Kadlec.

(Pokračování)

PERLY A PERLIČKY – sokolské i nesokolské

Letošní valná hromada naší sydneyké jednoty proběhla opět v duchu v podstatě smířlivém, i když nebyla vpravdě nouze o občasně slovní srážky některých z účastníků, a především čilých účastnic. Jako by to ale bylo jen štědré okořenění všeobecně pokojné nálady. Složení výboru a jednotlivých funkcí nedoznalo podstatných změn, a výbor byl doplněn o tři nové členy – o bratra Newmana, o bratra Pomeje a z naší mladé generace o bratra Pavla Krásu. Těm přejme mnoho zdaru ku plodné účasti a spolupráci na členských schůzích. Přestože se letošní valná hromada konala prvního dubna, nevyskytl se tam ani jeden jediný aprílový žertík! Snad jen konstatování, že sokolská restaurace otevřena bude. Bude? Kdy, prosím Vás? Aprííí!

Letos slaví britská **královna Elizabeth II. šedesátileté výročí od svého nastoupení na královský trůn**. Je také královnou Austrálie, kde je zastoupena osobou generálního guvernéra – nyní právě ovšem osobou generální guvernérky. Jak se zdá, všude po Evropě jsou monarchie, konstituční monarchie, nejúspěšnějším způsobem vlády. Ačkoli je v osobě britského monarchy soustředěna veškerá vládní, zákonodárná i soudní moc, musí královna jednat – podle nepsané konvence – jen tak, jak jí je zvolenou vládou stanoveno, a se zlou by se věru potázala, kdyby si dovolila od této konvence se odchýlit. Podobně je tomu tak i v Austrálii, kde zástupkyně královny smí jednat striktně jen podle příkazů zvolené vlády. Jak Britanie, tak i její dominia Kanada, Austrálie a Nový Zéland, jakož i některé další členské státy Britského Společenství Národů, jsou tak ušetřeny humbuku kolem volby prezidenta, jak to vidíme ve Spojených Státech i jinde...

Nedávno jsem si prohlížel plán pražské čtvrti Pankráce, a najednou mi padne do oka **ulice „Pujmanové“**. Že by to byla ulice spisovatelky Marie Pujmanové, tedy oné neslavně proslulé básnířky, která za svého života byla kovanou bolševičkou, a která nacházela pro nás „emigranty“ jen jedovatou slinu? Nu, možné je v zemi dosud nepotrestaných hrdlořežů všechno...

Omne nefas – vše je dovoleno, není pražádných zábran. Na počátku byl totiž něco jako ten ráj, ten zlatý věk opěvovaný již římským básníkem Ovidiem v jeho Proměnách. Na počátku byl zlatý věk a všechno bylo všem dovoleno. Taková nevázaná volnost snad opravdu panuje i dnes v české společnosti. Přesvědčili jsme se o tom **v březnu v kinu Ponrepo**, když nám tam předváděl bratr Čermák český film, dnes již jedenáct let starý, „Román pro ženy“ v režii Filipa Renče podle knihy Michala

Viewegha. Obsah filmu, a tedy i Vieweghova – jak se opět zdá – zrcadla dnešní české veřejnosti nastaveného potvrzuje, že v Čechách dnes projde vlastně všechno všem a všemu. Musí tudíž hravě procházet i velbloud uchem jehly. Věra, nevěra. Láska, neláska. Pravda, nepravda. Morálka, nemorálka i amorálka... Projde prostě ve filmu všechno všecičko – nahota ženská i mužská, soulož různých poloh a zabarvení, v posteli i mimo postel. Opakované střídání partnerů ve všech stupnicích, v Praze, na lyžích, ve vaně, s vazelinou i bez vazelíny. Nějaké takové to tunelování nebo krádeň či vydírání milionů kdekoho na kdekod do toho zapadne úplně bravurně, není morálních pravidel, není hřešení, zákony se dají obejít, obelhávat lze kdekoho, úcta k rodičům je přežitek, a pokud to projde, projde to, nikdo není nikomu ničím povinován – jen aby to „prošlo“ a vesele hurá dál. Nu prostě – omne nefas. Může se absolutně všechno. Ovšem technicky je „Román pro ženy“ – právě tak jako byl „Román pro muže“ – dokonalým filmovým výtvozem, není mezi dnešními evropskými filmy ani žádnou výjimkou, a herecky je zdolán prvotřídně. Trochu ta bezuzdnost sice připomíná stav římské společnosti před pádem římského impéria – ale koho dnes, no řekněte, koho dnes zajímá historie? Tu my neznáme, znát ji ani nechceme, a raději si to tedy zopákneme...

Letos **v květnu vzpomínáme na heydrichiádu**, na srovnání vesničky Lidic se zemí a zahubení jejich obyvatel rozzuřenými Němci – uplynulo od těch hrůzných chvil již plných sedmdesát let... Stále ovšem mezi Čechy trvá rozpor o tom, zdali bylo rozumné a účelné rozhodnutí londýnské exilové vlády podniknout v okupované Praze atentát na říšského protektora za cenu životů tisíců domácího obyvatelstva, či zdali to bylo zbytečné gesto nepřispěvší nijak podstatně k průběhu války. Ti, kteří projeví souhlas s rozhodnutím exilového československého prezidenta Beneše vyslat do Protektorátu z Londýna parašutisty a atentát uskutečnit, poukazují především na hluboký propagační účinek ve světě tehdy Čechy pokládajícím za poslušné kolaboranty německých okupantů – a je bezesporu, že ona odvážná akce ukázala světu Čechy jako národ okupaci zavrhuující, byť za cenu mnoha a mnoha životů. Do tohoto názoru oponujícího tábora patří ti, kdo hodnotí akci londýnské exilové vlády za bláhové a v podstatě neúčinné promarnění životů mnoha nevinných obětí zlobné německé odplaty. Mezi takové kritiky patří i český publicista působící v Austrálii, Stanislav Berton, který se velmi dlouho a svědomitě otázkou heydrichiády ve svém neúnavném bádání podrobně zaobíral. Zdá se však, že teprve historie jednou v daleké budoucnosti připraví konečné vyhodnocení této ožehavé otázky. Dnes už lze ale poukázat i na onu smutnou skutečnost – dříve vyslovovanou Čechy raději jen potichoune – že dvě evropské demokratické mocnosti, Británie s Francií, Čechy bezostyšně donutily v roce 1938 podrobit se bezpodmínečně Hitlerovi, ba Československu kapitulaci pánovitě přikázaly, že v březnu 1939 pak konečnou likvidaci tehdy již bezzubého Česko-Slovenska přijaly jen s bezradným pokrčením ramen, že více méně (a spíše více nežli méně) Čechům rozkázali vytvořit si k Němcům poměr poslušného služebníka, a že tedy ani Británie, ani Francie – a ta jako ze zrady usvědčený spojenec kdysi demokratického Československa – by se raději měly nepřestávat dodnes samy rdít studem za svoji ustrašeneckou perfiditu než vůbec poukazovat na české kolaborantství, jimi samými vlastně Čechům nadiktované... Samozřejmě, prezident Beneš nemohl v roce 1942 nediplomaticky poukazovat na tupost a naivitu Británie a Francie, a dospěl proto k rozhodnutí atentát na Heydricha provést, i za cenu krvavých obětí, a preferoval tendence západní veřejnosti nezdůrazňovat uskutečnění atentátu příslušníky československé exilové armády vyslané z Británie...

Koncem března se v našem sokolském domě opět sešli rodiče menších dětí se svými ratolestmi a pustili se nebojácně do **malování velikonočních kraslic**. I letos se tak stalo z iniciativy sestry místostarostky Edity Berntsenové, ovšem za vydatné pomoci sestry náčelnice Evy Čermákové a samozřejmě i za neodmyslitelné pomoci samotného bratra starosty Jendy Jelínka. Účastníkům se dostalo i chutného občerstvení a celé sobotní odpoledne proběhlo v radostném ruchu... Ozývala se dokonce i hudba souboru Kookaburra za doprovodného zpěvu nadšenců, a slyšeli jsme predovšetkým

melodie slovenské. Jak se ale ukázalo, onomu několikačlennému souboru – včetně cimbálu! – šlo především také o nacvičování, a není vyloučeno, že k dalším nacvičováním dojde opět v sokolovně. Místa je tam věru dost a dost. Soubor Kookaburra je souborem slovensko-českým, a už i proto je samozřejmě v našem prostředí vítaným hostem.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Jako jeden z účastníků zde uvádím potěšující zprávičku. Že totiž se náš **sokolský mariášový kroužek** má prozatím k světu, a že **se schází v sokolovně každého pátečního večera**, ku hrám flekovaným i neflekovaným. A nemyslete, že snad nějak ostrahujeme ženské pokolení, to by opravdu byla chyba lávky! V kroužku s námi hraje sestra jednatelka, a kyne naděje, že brzy nebude mezi námi sama... **Kroužek šachistů zatím vykazuje pouze jen čtyři členy**... Pokud máte zájem o mariáš nebo o hru v šachy, neleňte a přihlaste se nám!

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Březnové volby do státního jednokomorového parlamentu v **Queenslandu** přinesly katastrofální porážku tamější Labor Party, kde tato strana zaznamenala volební úspěch pouze svých sedmi poslanců, zatímco koaliční strany se těší volbou sedmdesátisedmi členů parlamentu; Parlamenty čtyř ze šesti států australské federace jsou tudíž nyní v rukou koalice Liberal/National Party. Porážka queenslandských labouristů se tak stala vůbec nejcitelnější volební porážkou v dějinách Austrálie.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

ABC „Lateline“ nedávno přinesla reportáž o tom, že **mozek dítěte roste nejrychleji do tří let**, a že právě v tom věku mají být děti vystavovány vhodnému plodnému prostředí. Bylo i uvedeno, že pokud male děti v těch letech zůstanou zanedbány, dojde k již později nenapravitelné újmě. Byl promítnut i snímek zvláštních dětských jeslí u Alice Springs, kde jsou tříletá děcka domorodců i nedomorodců vystavována školenými učiteli těm nejrůznějším podnětům – a všechna ta děcka přímo zářila zájmem o jim předkládané činnosti. Napadlo mně ovšem také, zdali se to jednou nějak nezaregistruje pod rubriku „zcízená generace“...

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Připomeňme si, že **pátého května 1945 vypuklo pražské povstání**, jehož vedení se v jeho průběhu ujal pražský Národní výbor za předsednictví profesora Alberta Pražáka... Ten s Němci dojednal jejich vojenskou kapitulaci ještě předtím, než do Prahy dorazily oddíly sovětské armády. Členem onoho výboru byl i Josef Smrkovský, později čelný bolševik, kterému Kreml nikdy neodpustil to, že si spolu s ostatními členy pražského Národního výboru dovolil vyjednat odchod Němců před příchodem obligátních sovětských „osvoboditelů“.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

V měsíci **červnu roku 1948 odstoupil** – konečně odstoupil – z prezidentského stolce **churavý prezident Edvard Beneš**. Mohl, a jistě i měl, odstoupit buď ještě předtím, než kapituloval před diktátem Gottwalda – než přijal demisi nekomunistických ministrů v únoru 1948, a než svým pouhým setrváváním v úřadě prezidenta Československé republiky potom tak po několik dalších měsíců potvrzoval „legalitu“ bolševického převzetí moci. Dokonce svým projevem na půdě Karolina během oslav šestisetletého výročí založení Karlovy university onu „legalitu“ Gottwaldova režimu na Hradčanech potvrdil znovu, nikoli přímo, avšak jeho pouhý bezprotestní proslov sám o sobě postačoval k jeho ostentativní toleranci vlády bolševiků na Hradě. Již po léta však proskakují nepotvrzené dohady o tom, že si Beneš svým dvojznačným postojem v roce 1948, během února a potom i po únoru, od bolševiků vlastně vykoupil příslib slušného zacházení po své smrti s paní Hanou... Benešovy zásluhy o vznik československé samostatnosti jako hlavního spolupracovníka Masarykova jsou nesporné. Zůstanou ovšem poskvrněny jeho nerozhodností projevovou v kritických

chvilích „únorových“ – jako vážně nemocný člověk sice třeba nemohl dobře vést odpor proti zjevnému násilí, mohl však bez jediného slova abdikovat – a národ by byl pochopil, že Gottwald ho nemá v hrsti. Jeho jinak příkladná reputace člověka zasvětivšího svůj život národu zůstane také poskvrněna nedostatkem soudnosti a předvídavosti v jednáních s lišáckým Stalinem...

I nad tím bychom se měli zamyslet, že počátkem června roku 1950 probíhal v Praze, zcela v režii sovětských poradců, **soudní monstrproces se statečnou českou poslankyní JUDr. Miladou Horákovou**. Komunistickým československým rozhlasem byla denně vysílána jeho zkreslená verze, a její poslech byl více méně povinností každého člena strany, a i ostatním občanům se jeho zevrubná znalost doporučovala. Byly podepisovány hromadné žádosti o udělení trestu smrti. Kdo odmítl podepsat, upadl v podezření odporu režimu. Milada Horáková k smrti odsouzena samozřejmě byla, a byla – za konsternace svobodného světa – skutečně ještě v červnu popravena. Nicméně snad jen jedna jediná komunistická soudní loutka aktivně figurující v onom ohavném procesu byla vůbec „potrestána“ teprve nyní, před několika lety, jakýmsi jemným klepnutím přes prsty. Těm, kdo nevinou Horákovou křivě obvinili, vyslychali, drželi ve vězení, podle bolševického práva/nepráva soudili, odsoudili a popravili, nebyl podle nechvalně známé Havlovy poučky, že „nejsme jako oni“ zkriven ani vlásek. S Miladou Horákovou byli zároveň popraveni i tři další údajní členové její „odbojné“ skupiny: Závaš Kalandra, Oldřich Pecl a Jan Buchal... Nyní je den popravu Milady Horákové v České republice, sedmadvacátý červen, dnem „památky obětí komunistického režimu“...

Podle písemné zprávy obdržené od zvláštního zmocněnce pro krajské záležitosti českého ministerstva zahraničí pana Stanislava Kázeckého, proběhne v září v Praze pod záštitou prezidenta republiky **oslava „Dne české státnosti“**. Cílem projektu má být „přiblížit příběhy Čechů ve světě v kontextu témat spojených s českou státností a národní identitou“. Z příložené zprávy se také dočítáme, že „připravované akce jsou zároveň poděkováním Čechům v zahraničí za jejich přínos na šíření českých tradic, kultury a povědomí o českém národě...“. Snahou je prý „prohloubit vzájemné vazby mezi Čechy žijícími v České republice a Čechy žijícími ve světě...“. Nu, co na to povědět? Lépe pozdě než vůbec nikdy. Doposud jsme slýchávali, že neplatíme daně, že vlastně ani pořádně nevíme, co se doma děje, volit doma že sice mohou dobře informované komunistické kádry, nikoliv ale exulanti, rozuměj „zrádná emigrace“. Že by se to doma začalo přece jen nějak probouzet, že by i ti vládní zabeďněnci doma po dvaadvaceti letech začali přicházet na to, že Češi v exilu po dobrých čtyřicet let samozřejmě a s radostí přispívali k „šíření českých tradic, kultury a povědomí o českém národě“ zatímco pohrbení Češi doma poskakovali podle příkazů moskevských vladařů? Nezboř se, český světe, ale chytni se za nos...

V tenisovém utkání Madrid Open se probojoval Moravan Berdych do finále. V prvním setu finálového zápasu se švýcarským šampionem Federerem zvítězil 6:3, avšak oba další sety s ním pak prohrál. Dosáhl nicméně ve Španělsku velkého tenisového úspěchu.

Lovec perel Bojar

*****
SOBOTNÍ VOLEJBAL-SATURDAY VOLLEYBALL
ČERVEN-JUNE 9. & 23.
VOLEJTE MARTU – RING MARTA 9130 6781
*****

EXIL V AUSTRALSKÉM PROTINOŽÍ (4)

Bořek Šindler

OPOJNÁ VIDINA KYSELÉHO ZELÍ

Ta moje první australská zima se vlekla a vlekla v tom deštivém mokru. Jednou jsem ale tehdy přece jen objevil Bondi Beach, a museli mě přidržovat na zpropadeně krátké uzdě, abych se s nadšením nevrhnul do svůdných vln – ta zima byla tenkrát pro mě jen takovou náhražkovou zimičkou, kterou by byli kamarádi v Curychu pokládali za babí léto. A za babí léto jsem tu australskou zimu měl i já, jen ty deště mi šly na nervy. S přítelem z lodi Orontes Johnem Astonem jsme se už rozloučili, ten se začal pomalu druhou stranou globu vracet domů do Anglie – a už jsem ho potom nikdy v životě neviděl ani o něm nic neslyšel. Než se pustil na cestu přes Ameriku, mívali jsme spolu dost náruživě a často rozkolné debaty o pokračující válce v Koreji. Z Johna se vyklubal houževnatý pacifista, a odsuzoval americkou intervenci na pomoc Jihokorejčům. Já jsem naopak po vlastních zkušenostech s bolševiky Američanům držel samozřejmě palce a jen jsem čekal, kdy nás tu povolají do armády. Nu, Austrálie se bojů v Koreji na straně Američanů přece jen sice zúčastnila, ale nás nově příchozí tehdy ještě australské neobčany, nikdo nechtěl... S Leonie v Curychu jsme si pilně dopisovali, byť i moje pochyby o brzkém založení rodiny, jako pomocného dělníka anglicky sotva koktajícího, pomalu vzrůstaly...

Místo v zákopech korejských jsem válčil dál s čokoládou v továrně Nestlé v Abbotsfordu, spolu s krajanem Honzátkem. Ten kromě práce s čokoládou a nočního fachčení v bradfordské tkalcovně honil po Sydney ty nejrozmanitější melouchy i meloušky, a jednou došlo v té honbě i na mě. V době, kdy čokoláda ve mně vzbuzovala už jen přihořklou pachuč, a kdy ve mně dozrávalo vědomí, že pokračovat život v Austrálii i jako tkadlec by se rovnalo vleklému skomírání, svitla najednou příčiněním důvtipného krajana Honzátka nečekaná naděje na světlejší zítřky. Byla to závratná naděje na podnikatelství, a to na podnikatelství s kyselým zelím, navozená do mé fantasmie právě oním českým fantastou z plzeňského kraje. Nebylo to nic méně dobrodružného, než smělé podnikatelství s kyselým zelím, s kyselým prosím zelím v sudech nakládaným. Kyselé zelí jako takové nikdy předtím nebylo předmětem mých spekulací a dosud tehdy ještě dokonale přízemních úvah, avšak smělý plán krajana Honzátka oplodnil mou utečeneckou mysl visí zcela nových obzorů. Můj druh a spolufachač z čokoládovny, jakož i spolutkadlec z bradfordské přádelny, povýtce vykutálený taktik Honzátko nevyrukoval se svým geniálním narýsováním skvělé a na sudech zelí upředené budoucnosti, na nijaké to pouhé banální rovině. Postupoval s vytríbenou diplomacií frontálním útokem na mou nespokojenost, a postupoval očividně s lišáckou chytristikou. Šel na to, řeklo by se, „vod lesa“ a v jeho nástraže v Čechách vytríbené dokonalou průpravou obchodního příručního na Plzeňsku sehrálo významnou roli i stolování. Stolování v jeho rodinném sídle ve Wavertonu, kam mě jednou pozval na sobotní oběd. Pro mne byl tou dobou Waverton geograficky dokonale španělskou vesnicí. Z mé randwické perspektivy to byla čtvrt' záměstní, veskrze přespolní a cizokrajná. Nicméně jsem oné osudné soboty vsedl v Randwicku svižně na tramvaj, přesedl na Wynyardu na metro, a hurá přes most do sydneyjské severobřežní ciziny.

Byla takhle nějak sobota. Vystoupil jsem na stanici označené jako Waverton, udanou ulici i dům našel, na dveře zaklepáním i zdrnčením zvonku na sebe upozornil. Dveře mi byly vlídně otevřeny mladou paní domácností a v tu chvíli mě i ovanul neklamný pach sušících se plenek. Ten se liberálně mísil s pachem neplenkovým, v němž mé exilovou mizérii cvičené chřípí nemohlo briskně nevyčichnout slibně vonnou náповeď' pečené. Rovnováhy jsem nicméně nepozbyl, vlídné paní Honzátkové jsem vtiskl s náznakem galantnosti do rukou květiny, a již se přihrnul i krajan Honzátka s úsměvem v líci a v doprovodu čilého capartíka. Řev z povzdálí se linoucí dával tušit i přítomnosti dalšího a bezpochyby mladšího stvoření oněch plenek zřejmě potřebného. V kuchyni, do které jsme v zápětí chodbičkou dorazili, jsem postřehnul žehlicí prkno připravené k okamžitému zásahu a odněkud z podnějaké poklice se řinula ku stropu pára. To všechno moje mládenecké oko tehdy ostře zaznamenalo, a do dneška mi paměť dovoluje v myslí si podržet onen wavertonský výjev z toho sobotního manželského ráje, a mám to i dnes všechno před sebou, jako by se to bylo odehrálo teprve včera. Všem těm dotekům reality ovšem

vévodila přece jen vůně pečeně... Pocítil jsem však tehdy při onom doteku reality, tak nepokrytě mi vyjevené reality manželského soužití, i závan něčeho mezi ranou palicí do hlavy a útrpným politováním. Snad se ve mně ozvala i nejasná a dost neblahá předtucha mého vlastního budoucna... Z tváře zřejmě již otrlého manžela krajana Honzátka však úsměv nevyprchával. Do té chvíle ovšem o kyselém zelí v sudech zůstávalo neproneseo ni slovíčko.

Po vykonání nám všem třem tehdy ještě běžných evropských okoličností jsme konečně usedli v kuchyni za stůl. Kdepak tenkrát jídelna – Honzátkovi obývali jen kuchyň a ložnici, a i to byl pro nově příbyvní přistěhovalce přepych. Batole se pokojně usadilo na otcův klín, řev nemluvněte se podstatně ztišil, z podpokličky se vyklubaly knedlíky a pach pleniček se jakoby vytratil byv překonán lahodnou vůní vepřoviny. V tu chvíli se moje pochyby o přednostech manželského soužití počínaly zvolna rozplývat - ale to všechno jen tak na okraj. Podstatu wavertonského stolování tvořilo přece jen vyjevení geniálního zelného projektu ženáče Honzátka. A vskutku, znaků geniality jím nastíněný plán nepostrádal. Jak všichni víme – tak nějak moudře promlouval při bábovce s mandlemi krajan Honzátka – jak všichni dobře přece dobře víme, zahajoval on svůj proslov, Sydney se dnes hemží Středoevropany. Mezi nimi není ani nouze o Čechy. Těm, jak známo, Australany na stůl předkládaná ovčina nejde nijak pod nos. (To věruže známo bylo.) Ti horují pro vepřové pečeně s průvodními delikatesami. A krajan Honzátka konečně narazil na vlastní jádro svého plánu – a trumf svého projektu vyjádřil zhruba takto: k vepřovému s knedlíkem patří zelí. Kyselé zelí. Kyselé a v sudech naložené. Knedlíky s vepřovou pečinkou a zelím musí prostě prorazit uměle udržovanou australskou hráz nudně fádni skopoviny. Je vůbec možno nevidět tu logiku? Necháme se, my čeští koumové, necháme my se uvěznit mezi hrnci skopové jednotvárnosti? Neukážeme my těm zastáncům jednotvárnosti... Tak a nejinak promlouval visionář Honzátka. Jeho řečnický postavené otazníky a pleonasmy nabývaly na intenzitě. Počaly se i vrývat do mého mladistvého vědomí romantice nakloněného. A vyjevování smělého plánu někdejšího západočeského obchodního příručího do Austrálie vyemigrovavšího počalo nabývat konkrétních forem. Počalo mi pomalu svítat. Ano, zelí, kyselé zelí je Austrálii zapotřebí. Výroba kyselého zelí je to, co tento světadíl dosud postrádá. Zelí do sudů nakládáno. Nu ovšem, nakládat kyselé zelí. Terč byl zasažen. Krajan Honzátka trefil do černého. Počala mě zachvacovat podnikatelská horečka. Proč jsem jen já, proboha, proč jsem na to dávno nepřišel i já sám? Jaké to bystré a podnikavé syny rodí ty naše západočeské luhy a háje, uvažoval jsem. Zároveň jsem i pociťoval, jak zbytek mého sebevědomí jako absolventa evropských universit se počíná stydlivě a plaše sunout do ústraní. Ten krajanem Honzátkem vznícený podnět obdivu ducha podnikatelství se probíral nezadržitelně k vrcholu mého toužení, a nabíral do plachet... A začali jsme si na oslavení smělého plánu při té bábovce dokonce i tykat...

Kyselé zelí nakládat do sudů – nu dobře. Kde to zelí ale sehnat, jak je nařezat, kde sehnat sudy a kde je zelím plnit, kde to zelí „nakládat“? I těchto bodů se můj hostitel dotknul, a dotknul se jich, ale jen s chlácholivě blahovolným odkazem – no hele dám ti brzy vědět. Tímto příslibem politické sezení ve Wavertonu končilo. Nastala mi doba netrpělivého čekání, leč vědět mi dáno bylo, a to poměrně brzy... Že prý na Bondi Junction – a Bondi Junction už mi znělo domácnější než cizokrajný Waverton – že prý přímo na Bondi Junction se nachází vhodný sklep, a právě onen sklep že se stane předmětem našich podnikatelských tužeb... Že ten sklep eminentně vhodný k sudování se prý nalézá hned pod místnostmi lahůdkářského obchodu jistého jeho, Honzátkova, obchodního druha, a že tedy v jeho sklepení naložené zelí půjde jako nově zavedená delikatesa rovnou nahoru bez dalších dopravních problémů. To byla ovšem hnací voda na náš podnikatelský mlýn. Takže hloubit se bude hned příští neděli časně ráno, krumpáč, lopatu a kolečko obstarám já, „jen se na to ňák vobleč,“ dodal se starostlivou pozorností nápaditý šikula krajan Honzátka...

Brzičko zrána nadešlé neděle jsem vyrazil přes rozsáhlý Centennial Park na Bondi Junction. Nohy mladého dvacetiplusníka mě tam donesly co by dup'. Jakmile jsem se však přiblížil k naznačenému místu hloubicí akce, zpozoroval jsem, jak tam už posedává i jiné mužské individuum – a krajana Honzátka jsem v něm neshledal. Seděl na trakařiku vedle dvou krumpáčů a dvou lopat, pokuřoval a vsázel jsem se sám se sebou, že to bude Čížek. Byl. Nazdar sem, nazdar tam. Zapanovalo ale mezi námi jakési dusné nevětrno nevyřčených otazníků. Leč nežli jsme dokouřili, už se přihrnul i sám nezkroutilný visionář krajan Honzátka, náš krajan. Rozplýval se

úsměvy napravo, nalevo i kupředu a začal s vysvětlováním co a jak. Prostě hloubit a hloubit, kopat, hlínu kolečkem vyvážet po připravených prknech z poddomu na prostranství za domem – v tu chvíli se generálsky rozmáchnul energickým gestem kolem sebe – a tam to nestavět do hromad, ale rozváženou hlínu rozhazovat v kruzích kolem. Než mohla vůbec dojít řeč na třetí lopatu, iniciátor Honzátko se vytratil s poznámkou, že má spoustu vyřizování, že se ale vrátí. S tím oznámením se vytratil. Nu, hloubit jsme začali a hloubili, hlínu kolečkem vyváželi a v kruzích potom vůkol rozhazovali. Ona to žádná legráčka ale nebyla. To sklepení pod domem se ukázalo být pouhou povětší dírou, bylo třeba s lopatou mávat ve stavu shrbení, nebylo zprvu možno napřímít se. Jak tak fachčíme, dusno se rozplynulo v zapocení a slovo dalo slovo a ukázalo se, že jsme oba utečenci z Čech, a že nám oběma krajan Honzátko servíroval svůdnou verzi nakládání zeli jen s nepatrnými obměnami... On to nebyl, ten můj partner v nedělním hloubení, nikdo jiný než nějaký Mařík, svalnatý chlap jako hora, a jak jsem potom teprve po letech zjistil, bratr sokolského prominenta sydneyjské sokolské jednoty Oldy Maříka. Sokol v Sydney tenkrát ovšem byl ještě ni v pleničkách... Na poledne jsme pojedli ze sebou doneseného, zapálili papirosku, a pokračovali v kopání a odvážení hlíny. Odpoledne se odněkud konečně dostavil bodrý švitořivý iniciátor zelné akce Honzátko, potvrdil datum dalšího pracovního setkání a vytratil se.

Nu nic. Akce “H” – H pro hloubení – pokračovala po hezkou řádečku neděli. Ovšem striktně v sestavě dvou lopat, dvou krumpáčů, jednoho kolečka a dvou ohnutých zad. Západočeský visionář Honzátko se skromně soustředil na úlohu ryze dirigentskou... Po několika nedělích kolečkování a namáhaných zad se vyhloubenina stala na pohled schopnou dopustit uskladnění už několika mohutných sudů – taneční parket to nebyl, bylo ale dobře možno i křepce pohybovat se kolkolem se vzpřímenou páteří. Do té chvíle jsme však my dva hlouběnci ani pohledem nezavadili o majitele hořejších prostorů – hloubilo se za nedělního klidu, kdy Bondi Junction roku 1950 nijak netepala obchodním ani neobchodním ruchem. Čilý komunikátor Honzátko vzorně a údajně obstarával komunikační zátěž mezi “upstairs” a “downstairs” – Mařík a já jsme se věrně a poslušně přidržovali nám přikázaných krumpáčů a lopat. Tak se stalo, že mi krajan Honzátko s veselým úsměvem oznámil, že hloubit se už dál nebude, že totiž jeho přítel lahůdkář ten obchod nevlastní, že je pouhopouhým pronájemcem, a skutečný majitel že nijakému nakládání zeli nepřeje. Vidina napařování kyselého zeli ve sklepení a jeho výnosného prodeje dychtivému odběrateli v hořejší prodejně, ba vůbec i jiným potenciálním odběratelům tolik kýžené středoevropské pochoutky se rozplynula. V niveč. V naprostou a bezvýhradnou niveč se dokázala jedním rázem rozplynout, a krajan Honzátko prostě pokrčil s naprosto nenucenou samozřejmostí rameny... Zelné podnikatelství bylo v čudu. Honzátkovu motivaci jsem v nijaký potaz já naivka tenkrát nebral, svalnatce Maříka už nikdy nikde neshlédl. Teprve po letech, když jsem o oné bláhové kapitolce exilové snahy rychle zbohatnout někdy uvažoval, přicházelo mi na mysl, co měl krajan Honzátko vlastně za lubem, komu to bezplatné vyhloubení sklepa bylo k asi nakonec dobru, a s jakou trefnou fintou jsme s tím Maříkem byli zasaženi... Nu ale, krajan Honzátko se během času stal mohovitým farmářem, já jsem se nakonec přidržel svého kopyta, vycházeli jsme spolu na dobré noze, ale než jsem se toho svého kopyta byl pak s to chytit, uplynula hezká řádka jar. A svého kopyta se přichytit, to pak nebylo jen hloubení, ani pouhé obrušování, to si vyžádalo zdolání strmějších svaňů...

Exil v protinoží se sunul oné první australské zimy dál, a než jsem se nadál, zmizela z mých obzorů s kyselým zelím i čokoláda, a zmizelo i tkadlectví. Vyvstaly obzory nové... Zcela nové...

*****

SOBOTNÍ VOLEJBAL-SATURDAY VOLLEYBALL ČERVEN-JUNE 9. & 23.

VOLEJTE MARTU – RING MARTA 9130 6781

*****

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Taje a jejich krásy jsou bezpochyby skryty v každém jazyce. Náš mateřský jazyk jimi oplývá bohatou měrou a odhalovat je skýtá nevšední potěšení všem, kdo se odhodlávají pustit se do jejich vypátrávání. Potkáváme se s nimi, s těmi utajovanými nádherami i během každodenního hovoru, ba přímo o ně často zakopáváme, aniž bychom si jejich jsoucnosti byli vědomi. Jsou k nalezení v řeči spisovné i ve všedních promluvách. Jen se pozastavit, jen trošilinku se pozamyslet – a hned je máme úhledně naservírované na talíři. Poslechněte, nevěřte-li. Věru, že uvěříte a pokocháte se tou bohatostí.

Do morku kostí. Křížem krážem. Divný pavouk. Tma tmoucí. Div divoucí. Hrůza hrůzoucí. Řeč jako rozprávka. Plechová huba. Hroší kůže. Čertovo kvítko. To jen tak namátkou... Jako i jiné indoevropské řeči, skýtá český jazyk velkou zásobu frazeologických a idiomatických obrátů sestávajících jen ze dvou nebo tří slov na sebe jistým způsobem vázaných. Právě tato vzájemná významová vázanost z nich činí tu jedinečnou sestavu – sama o sobě však obyčejně nejsou tato slova nijak výjimečná. Div? Samo o sobě to slovo nevyniká žádnou originalitou. Ale „div divoucí“ – to už je něco. To už je právě ten div divoucí. Tento idiom, tento český jazykový obrat se vlastně ani v jiných jazycích nenajde, za to bych dal krk. Dát za něco krk je ovšem rovněž ustáleným obratem naší řeči. Do angličtiny je ten div divoucí samozřejmě nepřeložitelný. Právětak jako tma tmoucí. Tma jako v pytli, jen samá černota. Anglicky snad total darkness, německy Stockdunkel, francouzsky nuit noire – ale kam se to všechno hrabe na tmu tmoucí. Pravda pravdoucí – přeložit to do angličtiny ani raději nezkoušejte. Ani do němčiny nebo do francouzštiny či ruštiny. Pravda pravdoucí je dalším takovým skutečným drahým klenotem našeho jazyka, tak jako jsou jím ta tma tmoucí, hrůza hrůzoucí nebo roztodivný div divoucí. Jsou to idiomy výstižné, stručné a výhradně české. Patří prostě mezi ty nejhlubší a nejzáhadnější taje našeho nezměrně tvárného a skvěle vybroušeného českého jazyka. A to je pravda pravdoucí!

Ono je v té naší řeči takových ustálených obrátů ovšem na stovky, snad i na tisíce. Husím pochodem. Malý český člověk. Bez dlouhých cavyků nebo bez dlouhých cirátů. Vyhlášená firma. Máslo na hlavě. Pěkná kůstka. Z deště pod okap. Jakž takž. Jakýs takýs. Plný žlab. Obratem ruky. Neposkvrněná pověst. Mermo mocí... To mermo mocí nebo mermomocí obsahuje příslovce „mermo“ - a to prý nějak souvisí se slovesem „mřít“, jako by šlo v tom obratu o jakési chtění o život, o vzepření se umírání - ale v moderní češtině se člověk s „mermem“ setká právě jen v tom obratu mermo mocí nebo mocí mermo. Jak víme, znamená to „stůj co stůj“ - ať to stojí co to stojí - ale náš bodrý taxikář Venca Drbohlav by nikdy nepřenesl přes svoje rtíky „stůj co stůj“. Mermo mocí – to on dokáže hravě, i když to třeba zabarví na „mermoumocí“. Nikdy ho ovšem nenapadne, ani ve snu ho nenapadne použít to „mermo“ bez dodatku „mocí“. Venca dobře ví, co znamená stůj co stůj. Jen ta jeho taxikářská čest mu nedovoluje takový nafouklý knižní obrat použít. Nepoužil by takovou vymešlenost ani za živého boha. Za boha živého, pro boha živého, to jsou rovněž v češtině ustálené idiomy. V lidové řeči se tyto obraty vyskytují a běžně používají ve formě „pro boha živého“ nebo „pro živého boha“ ba i „za živého boha“. Ale i to „stůj co stůj“ zavánějící knižninou je samozřejmě očividným a uchoslyšným idiomem... A to „vesnu“ - ve snu – jakbysmet, „jak bys met“ “. Nu prosím, i to jakbysmet je zcela běžným a již dlouho ustáleným českým idiomem! Voda prostě teče a řeč se mluví a člověk ty zvláštnosti ustálených obrátů přestává vůbec vnímat. Jejich používání se stalo naší druhou přirozeností. Druhou přirozeností, druhou přirozeností – není to proboha další idiom? Proboha? Pro boha živého?

To se přece rozumí samo sebou. Samou sebou že by se to rozumělo? Rozumí se to bez dalšího. Původně bez dalšího vysvětlování, ale dnes už jen „bez dalšího“. Nuže prosím – jak to samo sebou (dnes „jasně“ – Venca by to nenuceně prosykl jako „jasněéé“ anebo i „jasný“, popřípadě „heléé jasný“). Také to „bez dalšího“ lze bezpochyby zařadit mezi naše běžné idiomy, i když „bez dalšího“ je českým dvojčtem německého „ohne Weiteres“. To nás dovádí k samozřejmosti, že se vyskytuje i velká řada českých idiomatických obrátů totožných s idiomaty v jiných evropských jazycích, a je asi těžko zjišťovat kdo, kdy a od koho to odkoukal nebo odposlouchal. Třeba to „pro boha živého“ ve své příbuzné podobě „pro vůli boží“ má německé dvojčátko „um Gottes Willen“, „um Gotteswillen“. Odborní jazykozpytci jistě budou

mít svoje odborná vysvětlení oněch odkoukávání, odposlouchávání a opisování, což o to... Jakže? „Což o to“, že by i to mohl být málem nepoznaný idiom?

Vážení a ctění čtenáři, pokud ještě tohle moje povídání sledujete, zasluhujete si mimořádného uznání za tak obětavě prokázanou trpělivost. A Venca Drbohlav? Jako bych ho ale slyšel autoritativně a na plný pecky prohlašovat, že je to kecání pro kočku, ba absolutně pod psa. Na plný pecky? To je ale český slovní idiom za všechny prachy! Není to tak nějak česky českoucí? Tak či onak, pár slůvek bych ještě rád dodal. Když se to totiž tak vezme kolem a kolem - kolem a kolem! - nelze nezaznamenat, že celá řada těch idiomatických obrátů v sobě skrývá i nejedno metaforické přirovnání. Nazveme-li obec Zlámanou Lhotu zapadlým hnízdem, vyslovíme tak i svůj úsudek o nesporné věhlasnosti oné vsi, a použijeme tím obratem bezesporu i přirovnání příbuznosti Zlámané Lhoty k někde v hustém křoví zapadlému hnízdě. Protože ale nemusíme mít nutně na mysli hnízdo ptačí, dopouštíme se asi i jakéhosi zesíleného přirovnání. Metaforické taje skrývají například takové obraty jako hlemýždí krok, šibeniční humor, pestrá minulost, pěkné nadělení, planý slib, ve skrytu duše, bez váhání, těžká váha, sázka do loterie, celý říční, sněhová poduška, podívaná pro bohy, pastva pro oči, planá naděje, učiněná báseň, žebrácká hůl, hezkou dobu, čára přes rozpočet, krvavá daň, díra do rozpočtu a stovky jiných obrátů vybroušených staletími. Zaznamenejme i to, že je v oněch napohled třeba všedních idiomech ukryta i hluboká moudrost. A dodejme, že i ta „hluboká moudrost“ je idiomem...

Dere se mi na jazyk (!), že bych už měl nechat Vencu Drbohlava Vencou Drbohlavem, dále ho neškádlit a nebrat jeho jméno na jazyk nadarmo... Nepatřilo by se to ale. Nepatřilo by se to a bylo by to na újmu prokázané bodrosti českého člověka z ulice (!). Nepatřilo by se to zkrátka proto, že české idiomy nejsou nijakou výsadou knižní mluvy (!) nebo krasořečných intelektuálů... I prostá hovorová a lapidárně lidová česká řeč je protkána idiomatickými obraty - na plný pecky, za všechny prachy, křížem krážem, třesky plesky, hříšný prachy a mnoho a mnoho dalších obdobných obrátů jsou toho neklamným důkazem (!). Ta okolnost, že mladá děcka ve svém omezeném slovníčku chovají jen velice omezený počet idiomů, svědčí o tom, že používání idiomů v běžné mluvě je teprve výsledkem až ve starších letech nabytých osobních zkušeností. Nutno zde uvést i to, že samorostlými idiomatickými obraty vyniká i řeč jednotlivých oborů zaměstnání, takže svoje zvláštní idiomatické výrazy mají zedníci, včelaři, šumaři, řezníci, krejčí, a hojnou měrou (!) ovšem též kapsáři, peněžní podvodníci a vězňové. A na okraj si též připomeňme, že lidová australská angličtina se svými kořeny v někdejší trestanecké kolonii se přímo hemží zcela originálními idiomy, většinou do češtiny nepřeložitelnými.

Zakončeme ale ještě několika vybranými kousky. Hromádka neštěstí. Korunka ke korunce. Plíživá kontrarevoluce. Špinavá konkurence. Na jedno kopyto. Na jedno brdo. Čertovo kopytko. Čirá náhoda. Padlý anděl. Evino plemeno. Jedním douškem. Kamarádi z mokré čtvrti. Pirát silnic. Hořká pilulka. A stovky, desítky stovek dalších... Potom ale přece jen zazvonil zvonec, a povídaček o idiomech je koneckonců konec.

**SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA PRO **
PŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET OD ÚNORA DO
LISTOPADU VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21 HODIN.
VOLEJTE RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886
nebo PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765
#####

JANORE & CO

Janka Orelova

***B. Econ, M. Bus, CPA (1633303),
Tax Agent (66132004)***

36 Canberra Street, Wentworth Falls NSW 2782

T: 02 4757 3981 M: 0417 149 886

E: janber@netspace.net.au

SBS RADIO

Vysílá v češtině každý čtvrtek ráno od 9 do 10 hodin Sydney FM 97.7 a AM 1107 a Canberra FM 105.5; v češtině každou neděli od 21 do 22 hodin a ve slovenštině od 22 do 23 hodin na celonárodním okruhu na vlnách:

Adelaide	FM 106.3	Brisbane	FM 93.3	Canberra	FM 105.5
Darwin	FM 100	Hobart	FM 105.7	Melbourne	FM 93.1 a AM 1224
Newcastle	AM 1413	Perth	FM 96.3	Sydney	FM 97.7 a AM 1107
Wollongong	AM 1485	Young (NSW)	FM 98.7		
Slovensky:	Adelaide	FM 92.9	neděľa v 9.00 hodin		
	Brisbane	AM 1053	utorok o 13.30 hodin		

*****

**SOBOTNÍ VOLEJBAL-SATURDAY VOLLEYBALL
ČERVEN-JUNE 9. & 23.**

VOLEJTE MARTU – RING MARTA 9130 6781

*****